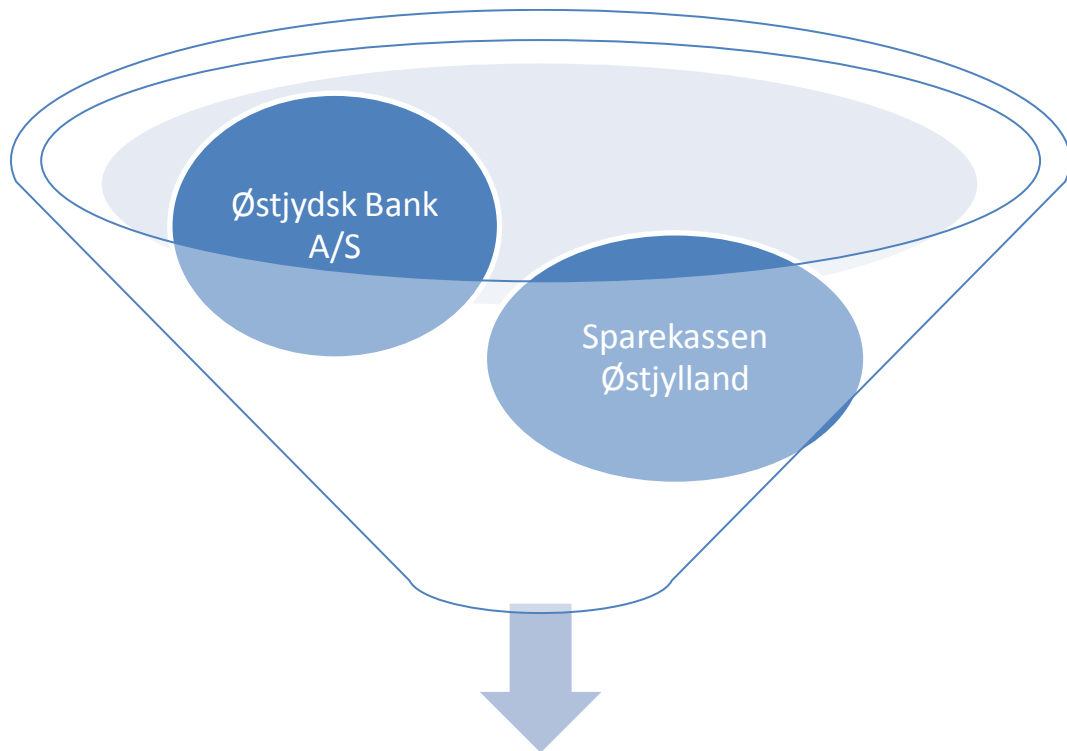

"Ny" Østjydsk Bank A/S

Studerende: Sandie Christensen

Vejleder: Christian Farø

Dato: April 2011

Indhold

1. Executive summary	5
2. Indledning.....	6
3. Problemformulering.....	7
4. Metode	7
5. Pengeinstitutter og Sparekasser	9
5.1 Sparekasser	9
5.2 Banker	11
6. Bankpakke I.....	12
7. Bankpakke II.....	13
8. Østjysk Bank (ØB).....	13
8.1 Østjysk Banks historiske tal for 2008, 2009 og 2010.....	15
8.1.1 Årets resultat	15
8.1.2 Nedskrivninger	16
8.1.3 Udvikling i balanceposterne	17
8.1.4 Netto rente- og gebyrindtægter	17
8.1.5 Egenkapitalforrentning	17
8.1.6 Udlån og indlån	18
8.1.7 Østjysk Banks kreditrisiko	19
8.1.8 Likviditet	20
8.1.9 Bankpakker og ansvarlig kapital	21
8.1.10 Delkonklusion	23
9. Sparekassen Østjylland.....	23
9.1 Sparekassen Østjyllands historiske regnskabstal 2008, 2009 og 2010	24
9.1.1 Årets resultat	24
9.1.2 Nedskrivninger	24
9.1.3 Balancen	24
9.1.4 Netto rente- og gebyrindtægter	24
9.1.5 Egenkapitalforrentning	24
9.1.6 Udlån og indlån	25
9.1.7 Kreditrisiko	25
9.1.8 Likviditet	26
9.1.9 Bankpakker og ansvarlig kapital	26

9.1.10 Delkonklusion	27
10. Nøgletalsteori	28
10.1 Basiskapital og solvens.....	28
10.1.1 Basiskapital.....	28
10.1.2 Kernekapital.....	29
10.1.3 Hybrid kernekapital.....	29
10.1.4 Supplerende kapital	29
10.2 Solvens	29
10.3 ICGR	31
10.4 WACC.....	32
11. Nøgletalsanalyse.....	34
11.1 Østjydsk Bank.....	34
11.1.1 Solvens	34
11.1.2 ICGR for Østjydsk Bank	37
11.1.3 WACC Østjydsk Bank.....	38
11.2 Delkonklusion for Østjydsk Bank.....	41
11.3 Sparekassen Østjylland.....	41
11.3.1 Basiskapital og solvens.....	41
11.3.2 ICGR	43
11.3.3 WACC	44
11.4 Delkonklusion for Sparekassen Østjylland.....	46
12. Sammenlægning af Sparekassen Østjylland og Østjydsk Bank.....	46
12.1 Synergier ved sammenlægning af Østjydsk Bank og Sparekassen Østjylland	46
12.2 Omdannelse af sparekassen	49
12.2.1 Fondsmodellen	50
12.2.2 Sagsgangen	52
12.2.3 Etablering af Fonden for sparekassen Østjylland.....	53
12.2.4 Garanterne.....	53
12.3 Østjydsk Banks opkøb af Sparekassen Østjylland	53
12.3.1 Kapitaludvidelse.....	54
12.3.2 Prisen	55
12.4 Delkonklusion.....	56
13. Ny Østjydsk Bank	58

13.1 Resultatopgørelse 2010	58
13.2 Balance for Ny Østjysk Bank.....	60
14. Nøgletalsanalyse af Ny Østjysk Bank	60
14.1 Solvens	60
14.2 ICGR	62
14.3 WACC	63
14.4 Indlån/udlån	65
14.5 Delkonklusion.....	66
15. Ekstern analyse	68
15.1 PEST analyse	68
15.2 Delkonklusion.....	71
16. Konklusion	72

1. Executive summary

In this assignment I have chosen to examine whether it would be a good idea for the shareholders of Østjydsk Bank to merge with Sparekassen Østjylland, with Østjydsk Bank as the future following bank. The reason why I have chosen this subject is that there is an economic crisis causing distrust among Danish banks. This distrust is leading to more and more bank foreclosures and healthy banks have seen large reductions on loans given to customers. Banks are now merging in an attempt to survive this crisis or to get larger.

To determine whether it would be a good idea, I have made an economically and external analysis. The two banks merging strategy is to develop new markets and keep their existing products. The new markets Østjylland are for Østjydsk Bank a good expansion for making their business larger and stronger. The markets are interesting because the bank wants to capture the market share that Sparekassen Østjylland has already gained.

The financial crisis has made it more difficult than usual to produce an acceptable result. Both banks have challenges. Both banks have been affected by the financial crisis that rules the financial world. The annually reports of 2008-2010 have shown results that was acceptable for Østjydsk Bank, however the result of Sparekassen Østjylland is not acceptable.

The difference between the two banks is mainly the ownership. Østjydsk Bank is owned by shareholders while Sparekassen Østjylland is a self owned institution. Therefore I have written about the strategic challenges when the two banks merge, because there are laws regarding a merger between two differently owned banks. The conclusion of the merge is that the Guarantors exchanges there guarantee capital for stocks in Østjydsk Bank, further more the fund of Sparekassen Østjylland are also being payed with stocks in Østjydsk Bank.

The merging of the two banks is in many ways an advantage for both of them. However, the banks will also experience many challenges if they don't seem to come up with a strategy for future risks. The credit risk is the main challenge for the banks and they have to make a strategy to reduce this risk, to be successful. To reduce the credit risk, they need among others to have a liquidity strategy, because they both have loans that will expire.

Overall it will be an advantage for the shareholders for Østjydsk Bank to merge with Sparekassen Østjylland, if the strategy for the credit risk and liquidity is sustainable.

2. Indledning

Finanskrisen er ikke længere et nyt udtryk og danskerne bruger det i flæng. Finanskrisen i Danmark er en udspringer af den globale økonomiske krise i 2008 og har resulteret i flere bankkrak, konkurser, faldende huspriser, stigende renter og generel økonomisk afmatning.

En lang række danske pengeinstitutter kom i 2008 i problemer. Roskilde Bank gik konkurs, og flere andre banker har måttet fusionere med andre for at overleve. Den første bank, der fik alvorlige problemer var Bank Trelleborg, der i 2008 meddelte, at den på grund af betydelige finansielle problemer havde indgået aftale med Sydbank om opkøb.

Risikoen for disse banker bestod i, at de udlånte mange flere penge, end de har i forvaltning af kunderne. Der er med andre ord et stort indlånsunderskud, som tvang bankerne til at finde kapital på de internationale finansmarkeder. Denne trafik mellem bankerne gik imidlertid næsten i stå, fordi det var svært at vide, hvem man kunne stole på og hvilke banker der var sunde. Den stigende finansielle uro på bankmarkedet førte til, at regeringen greb ind og etablerede en egentlig redningspakke, jf. nedenfor i afsnittet om bankpakker.

Finansielle supermarkeder

I USA tordner det frem med store supermarkeder og stormagasiner. Stormagasiner der kan tilbyde kunderne mere eller mindre alt hvad de efterspørger til dagligdagen og til det exceptionelle. Der kan handles madvarer, tøj, tasker, make-up og parfume, sko, apotekervarer, elektronik, bøger, musik mv. i alle prisklasser.

Inden for de seneste 10 år har vi i Danmark, i lighed med udviklingen i andre lande, set en koncentration af pengeinstitutter i form af fusioner. Pengeinstitutter, banker såvel som sparekasser, har lagt sig sammen til endnu større enheder for at skabe en mere konkurrencedygtig organisation med lavere omkostninger. De største pengeinstitutter har også gennem tiden dannet realkreditinstitutter og forsikringsselskaber eller overtaget sådanne eksisterende selskaber. Resultatet er, i hvert fald i dansk målestok, ”megastore” pengemaskiner, som vi kender det fra de amerikanske supermarkeder, hvor det bare er alle de finansielle varer, der ligger på hylderne. I Danmark kan vi kalde det finansielle supermarkeder. Det skaber større krav til de mindre pengeinstitutter og sparekasser i Danmark. Medarbejdernes opgave er at sælge deres finansielle varer i størst mulig omfang, mens pengeinstitutternes opgave er, at skære flest mulige omkostninger væk og samtidig opnå det mest optimale og derigennem bidrage med overskud til aktionærerne. Med disse ord skrevet, har jeg valgt i denne opgave, at se nærmere på opkøb af finansielle virksomheder.

3. Problemformulering

Vil det være en fordel for aktionærerne i Østjysk Bank at overtage Sparekassen Østjylland og hvorledes kan dette lade sig gøre?

4. Metode

Metoden vil synliggøre de faktorer der spiller ind, når spørgsmålet i problemformuleringen skal besvares.

Da opgaven handler om en sammenlægning af en bank og en sparekasse, indledes opgaven med en beskrivelse af hvad en bank og en sparekasse er. Dernæst vil der være en beskrivelse af Bankpakke I og II, da dette vil give læseren en rimelig baggrundsviden og forståelse for resten af opgaven.

Specialet forsættes derefter med en beskrivelse af de to omhandlende virksomheder, Østjysk Bank og Sparekassen Østjylland. Beskrivelsen vil være med til at danne grundlag for en senere analyse om sammenlægningen. Beskrivelsen vil indeholde oplysninger om pengeinstitutternes historie, missioner og værdier, samt deres geografiske placeringer og til slut en beskrivelse af deres regnskabsmæssige resultater for årene 2008, 2009 og 2010 med baggrund i pengeinstitutternes egne årsregnskaber og yderligere information fra deres hjemmesider.

Herefter vil der være beskrevet teorien for udvalgte nøgletal. Teorien beskriver leddene i nøgletallene således, at de kan anvendes i analysen, idet nøgletallene er interessante for at vurdere, om et opkøb er fordelagtigt for Østjysk Bank og dermed aktionærerne. Derfor gennemgås ovennævnte teori i følgende rækkefølge:

- Kapitaldækningsreglerne, herunder solvenskrav og basiskapital
- ICGR
- WACC

Kapitaldækningsreglerne

Kapitaldækningsreglerne er en central faktor, da det er lovreguleret og dermed vigtig at have styr på, for at kunne bibeholde og fortsætte sin pengeinstitutvirksomhed på sigt og på fornuftige vilkår. Solvensen er et udtryk for, hvor stor en del af egenkapitalen, der arbejder og dermed giver

indtjening og bedre resultater, der netop er væsentligt for aktionærerne. Da solvensen er en effekt af risikovægtede poster og basiskapital, vil dette afsnit naturligt også indeholde en beskrivelse af, hvad disse og andre begreber indeholder.

ICGR

Nøgletallet viser bankens mulighed for at skabe vækst, uden påvirkning af soliditeten. Tallet er derfor i denne sammenhæng interessant, da det indikerer pengeinstitutternes evne til at skabe vækst i egenkapitalen som en effekt af positive resultater, og derigennem danne basis for yderligere udlån, hvilket er et af de overordnede formål med opkøbet. Nøgletallet er vigtigt at belyse, idet det fremadrettet vil have betydning for aktionærerne.

WACC

WACC er medtaget, da det beskriver, hvad den enkelte bank betaler for fremskaffelse af kapital. WACC er et vigtigt nøgletal at analysere, idet det er en vigtig konkurrencefaktor og vigtigt i en opkøbssituation.

Efter beskrivelsen, vil der være en konkret analyse af samme nøgletal for henholdsvis Østjysk Bank og Sparekassen Østjylland, hvor afsnittet afsluttes med en opsummering og delkonklusion.

Når der er analyseret nøgletal for hvert pengeinstitut, er det tid til at se på det samlede nye pengeinstitut, der i opgaven vil blive kaldt Ny Østjysk Bank. Som udgangspunkt vil der være en organisatorisk analyse af, hvilket udbytte og synergier der vil være ved sammenlægningen inden udformningen af den nye resultatopgørelse og balance, da det vil have betydning herfor. Dernæst vil der være en konkret beskrivelse af, hvordan denne omdannelse kan foregå. Derefter vil jeg tage stilling til, hvordan omdannelsen konkret skal ske og vurdere for og imod ved forskellige valg. Afsnittet slutes med en delkonklusion.

Når der er taget stilling til hvordan omdannelsen skal ske, vil jeg udarbejde en resultatopgørelse, samt balance for Ny Østjysk Bank, der efterfølges af en analyse af den nye banks nøgletal. Nøgletallene for den nye organisation vurderes ud fra, hvorledes forslaget omkring sammenlægning påvirker nøgletallene i forhold til de nuværende. I analysen vil jeg yderligere tage stilling til, hvorvidt sammenlægningen er fornuftigt, hvorefter afsnittet afsluttes med en delkonklusion. Nøgletals analysen skal være medvirkende til at svare på problemformuleringen om opkøb af Sparekassen Østjylland er fordelagtig for aktionærerne.

Til slut rundes specialet af med en samlet konklusion og besvarelse på spørgsmålet i problemformuleringen. Konklusionen opsummerer og indeholder ikke ny viden.

5. Pengeinstitutter og Sparekasser

I forbindelse med en sammenlægning af Østjydske Bank og Sparekassen Østjylland er det vigtigt at forstå forskellen mellem en sparekasse og en bank.

Ser vi historisk på pengeinstitutternes udvikling i Danmark, skal vi tilbage til 1810, hvor den første sparekasse blev oprettet. Det var på Vestsjælland ved Skælskør, hvor Holsteinsborg Sparekasse så dagens lys. I de følgende år blev der oprettet et stort antal lokale sparekasser for at efterkomme det stigende finansieringsbehov, der opstod som følge af den tiltagende samhandel. I 1846 blev den første private forretningsbank oprettet i Odense og fik navnet "Fyns Disconto Kasse".

Lovgivningen for banker og sparekasser var også forskellig. Først ved bankreformen i 1974 blev de underlagt samme regelsæt og fik dermed også mulighed for at konkurrere på lige vilkår. Andelskasserne blev i 1985 sidestillet med de andre pengeinstitutter, og i dag dækker samme lovgivning - "Lov om banker og sparekasser m.v.", alle tre typer pengeinstitutter. De er dermed også alle underlagt Finanstilsynet som kontrollant.¹

5.1 Sparekasser

En sparekasse, som Sparekassen Østjylland er, er et pengeinstitut, der er organiseret som en selvejende institution.

Bankers og sparekassers virksomhedsområde er ikke længere begrænset af lovgivningsmæssige barrierer for, hvilke aktiviteter de har lov til at udøve. Det har imidlertid ikke altid været sådan. Indtil 1975 sondredes i lovgivningen skarpt mellem *bankvirksomhed* og *sparekassevirksomhed*.

Dette betød, at bankerne havde en betydelig frihed i deres virksomhedsudøvelse, mens sparekasserne i princippet var afskåret fra på lignende vis at drive bankvirksomhed. Sparekasser kunne fx kun yde lån mod uomtvistelig sikkerhed, ligesom det var dem forbudt at handle med værdipapirer eller at foretage garantistillelse og udlandsforretninger.

I 1974 gav en ny lov sparekasserne adgang til at udføre bankforretninger på lige fod og i fuld konkurrence med bankerne. Den væsentligste forskel bestod herefter i, at banker skulle være aktieselskaber, mens sparekasser skulle være *selvejende institutioner*, hvilket i hovedtræk vil sige

¹ http://www.jak.dk/forening/blad99/a-forskellen_mellem_bank.htm

institutioner uden ejerinteresser, men hvortil indskyderne og /eller garanterne udpeger sparekasseledelsen. Netop denne forskel i organisationsform begrænsede sparekassernes finansieringskilder i forhold til bankerne.

Sparekasserne var som selvejende institutioner, afskåret fra at tilvejebringe risikovillig kapital ved at udstede aktier og konvertible obligationer. I stedet var de henvist til at fremskaffe den fornødne kapital gennem egenkonsolidering og udstedelse af garantibeviser.

I 1988 blev denne sidste forskelsbehandling fjernet fra bank- og sparekasseloven, idet sparekasser fik adgang til at omdanne sig til aktieselskaber.²

Formålet med de første sparekasser var at give småsparerne mulighed for en sikker opsparing. Sparekasserne blev ikke drevet med profit for øje, men var, med forbillede i andelsbevægelsen, opbygget i almennyttigt øjemed og med en demokratisk struktur.

Indskyderne, de såkaldte garanter, fik forrentet deres kapital til en på forhånd fastsat rente, også selvom sparekassen viste sig at få et stort overskud. Denne struktur sikrede en forsigtig drift af virksomheden, idet garanterne derved ikke havde incitament til at lade den indgå i risikable forretninger. Uden denne struktur havde opsparerne formentlig været mere forbeholdne over for at betro deres opsparing til sparekassen, hvilket forklarer, hvorfor garanterne indlod sig på at indskyde kapitalen på disse vilkår. I dag sikres den forsigtige drift bl.a. af *Lov om finansiel virksomheds* krav til pengeinstitutters solvens.

I sparekasserne er der ikke en ejerkreds, som skal have del i driftsoverskuddet. Den lovpligtige egenkapital fremskaffes gennem konsolidering fra driften samt kundernes indskud som garantikapital. Sparekasserne har traditionelt haft en stor social betydning, hvor der hvert år er skænket bidrag til almennyttige og velgørende formål. Ved en sparekasses ophør skal en eventuel kapital ligeledes fordeles til disse formål. Man ser således en meget samfundsvenlig og demokratisk opbygning af sparekasserne, hvor en stor kapitalejer ikke kan gå ind og få en afgørende indflydelse på pengeinstituttet. Netop dette forhold har i de seneste år givet problemer for de største sparekasser, idet den stigende vækst, bl.a. gennem sammenlægninger, har krævet et stort kapitalgrundlag, der ikke kan dækkes gennem kundernes indskud som garantikapital.

Den eftertragtede kapital er samlet sammen i pensionskasser, forsikringsselskaber m.v., hvis midler kun kan formidles gennem Børsen, og derfor er de største sparekasser nu omdannet til banker.

² www.finansraadet.dk og www.wikipedia.dk

Dette har ført til en del fusioner både mellem virksomhederne (eksempelvis opstod Unibank ved at sparekassen SDS fusionerede med Andelsbanken og Privatbanken) og mellem Den Danske Bankforening og Danmarks Sparekasseforening (i dag samlet i Finansrådet). Fra 1994 var alle de større pengeinstitutter i dansk bankvæsen registreret som aktieselskaber, og langt størstedelen er noteret på Københavns Fondsbørs.³

Alle har i dag mulighed for at blive garanter i de danske garantsparekasser. Det sker via en særlig garantkonto, som ofte er forbundet med en opsigelse, men til gengæld giver en relativ høj forrentning på pt. mellem ca. 1,75 - 4 procent⁴. Renten er dog, i modsætning til den oprindelige ide omkring garantkonti, typisk ikke fastforrentet.

Garantikapitalen er ansvarlig kapital og udgør en del af sparekassens arbejdende egenkapital. Garanterne bliver ikke, som aktionærer, ejere af virksomheden, og garantikapitalen er heller ikke er dækket af indskydergarantifonden.

Ønskes garantikapital i indløst, noteres dette i garantbørsen, hvorefter indløsningen vil finde sted i takt med, at andre kunder indskyder ny garantikapital. Under normale forhold forventer Sparekassen en ekspeditionstid på ca. 8 uger.⁵

Sparekasserne har ikke umiddelbart samme muligheder som banker., da bankerne til en hver tid kan lave en aktieemission, således at aktiekapitalen vokser og dermed skabe likviditet.

5.2 Banker

Østjydsk Bank, er som ordet antyder en bank. Banker er opbygget som aktieselskaber, hvor egenkapitalen ud over egen optjening består af indskudt aktiekapital. Disse aktier handles på Børsen og noteres med en kurs, der er afhængig af bankens soliditet og forventninger til fremtidig indtjening. For at kunne tiltrække banken kapital skal aktieejerne tilfredsstilles gennem udbetaling af årligt udbytte samt løbende stigning i aktiernes kurs. Indtjening er dermed vigtig for banker. I bankerne har aktieejerne indflydelse i forhold til indskudt kapital - dvs. en enkelt storinvestor kan have en afgørende indflydelse på bankens ledelse. For at begrænse en sådan indflydelse, og dermed undgå uønsket overtagelse af magten i banken, er det i de senere år blevet almindeligt i de mindre og mellemstore banker at indlægge en stemmeretsbegrænsning i vedtægterne.

³ <http://da.wikipedia.org/wiki/Sparekasse>

⁴ Sparekassen Østjylland og Sparekassen Kronjylland

⁵ www.sparekassenøstjylland.dk

6. Bankpakke I

Bankpakke 1 blev vedtaget den 10. oktober 2008 i forbindelse med finanskrisen. Bankpakken løb over 2 år og havde til formål at sikre tilliden til de danske pengeinstitutter.

Med bankpakke 1 udstedte den danske stat en 2-årig garanti for alle indlån og simple fordringer i de danske pengeinstitutter, som er medlemmer af Det Private Beredskab. Med loven stiftedes det statslige aktieselskab "Finansiell Stabilitet", der har til opgave at overtage forpligtelserne i nødlidende pengeinstitutter.

For at deltage i garantiordningen betaler pengeinstitutterne en provision på 15 mia. kr. til staten. Pengeinstitutterne garanterer også med 20 mia. kr. for tab ved afvikling af nødlidende pengeinstitutter. Den samlede betaling udgør mellem 15 og 35 mia. kr. og afhænger af hvor store tab, der opstår ved afvikling af nødlidende pengeinstitutter i Det Private Beredskab.

Statsgarantien i henhold til lov om finansiell stabilitet udløb den 30. september 2010. Herefter er indlån dækket af Indskydergarantifonden.

Indskydergarantifonden dækker kunders navnenoterede, kontante indlån i pengeinstitutter med op til 100.000 € per indskyder. Det svarer til ca. 750.000 kr. Heri fradrages indskyderens eventuelle lån og andre forpligtelser over for instituttet. En række særlige indlån dækkes fuldt ud og uden fradrag. Det gælder blandt andet pensionsopsparing.⁶

De op til 35 milliarder kroner, som bankerne skal indskyde i forbindelse med bankpakke 1, fordeler sig således⁷:

- 7,5 mia. kr. årligt i to år i "forsikringspræmie". Disse penge går direkte i statskassen, hvis der ikke siden bliver brug for dem.
- Op til 10 mia. kroner til dækning af forpligtelser i nødlidende banker. Ved udgangen af 2009 var disse forpligtelser opgjort til 5,8 mia. kr.
- Op til yderligere 10 mia. kr. til dækning af forpligtelser i nødlidende banker, såfremt disse måtte overstige de 25 mia. kr., der udgøres af de to ovenstående beløb.

Staten dækker forpligtelser i nødlidende banker udover de 35 mia. kr. Derudover har staten under finanskrisen haft et tab på Roskilde Bank, der ved udgangen af 2009 var opgjort til 6,6 mia. kr.⁸

⁶ http://da.wikipedia.org/wiki/Bankpakke_1

⁷ <http://www.totalbanken.dk/printerVenlig.asp?id=260> og <http://www.dr.dk/Nyheder/Penge/2008/12/08/120340.htm>

7. Bankpakke II

Bankpakken til den danske banksektor af januar 2009 eller bankpakke 2, blev vedtaget den 3. februar 2009 og er efterfølgende ændret den 1. maj 2009. Med lovforslaget etableres en ordning, hvorefter alle kreditinstitutter med hjemsted i Danmark kan ansøge staten om indskud af hybrid kernekapital. Formålet med bankpakke 2 er, at mindske risikoen for at sunde virksomheder og husholdninger ikke kan få finansieret deres aktiviteter.

Bankpakke 2 er et lån på 100 milliarder kr. fra den danske stat til den danske banksektor med det formål at polstre sektoren, så den har råd til at låne penge ud. Af den 100 mia. kr. store kapitalindsprøjtning til finanssektoren, er 75 mia. kr. øremærket udlån til bankerne, mens resten er forbeholdt realkreditselskaberne. Pakken skal virke i tre år, dvs. frem til januar 2012. Renten er i gennemsnit 10 pct. om året, men individuel for det enkelte pengeinstitut.⁹ For at få optaget lånet har staten opstillet en række krav. Det indebærer bl.a. et forbud mod aktieoptioner, så længe der er statslig kapital involveret. Derudover må bankerne kun trække 50 % fra i skat af direktionens aflønning.¹⁰

Det er en forudsætning, at de kreditinstitutter, der modtager statslige kapitalindskud, ikke strammer udlånspolitikken mere, end den almindelige konjunkturudvikling tilsiger under hensyn til, at institutterne samtidig skal drive en sund og ansvarlig forretning. Alene kreditinstitutter, der opfylder lovens krav til solvens på 8 % mv., kunne søge

8. Østjydsk Bank (ØB)

Banken for Mariager og Omegn, senere Østjydsk Bank A/S, blev grundlagt i 1897. Det et pengeinstitut med 11 filialer og 160 medarbejdere, der ifølge dem selv, er et lokalt pengeinstitut med stærke rødder i lokalsamfundet.

8

http://www.finansielstabilitet.dk/Images/PDFer/Dansk/Finansiel%20Stabilitet/Rapporter/Finansiel%20Stabilitet%20%c3%85rsrapport%202009_meddelelse.pdf

⁹ www.dr.dk: Bankpakke til 100 mia. kr. på plads

¹⁰ <http://www.folketinget.dk/dokumenter/tingdok.aspx?samling/20081/lovforslag/l102/index.htm> Lovforslaget og www.epn.dk: Statens hjælp bliver dyr for bankerne

Østjydsk Bank A/S er en fuld-service bank for private kunder, mindre og mellemstore erhvervsvirksomheder samt offentlige institutioner i bankens markedsområde, som p.t. strækker sig fra Hadsund med bankens nordligste afdeling til Vejle afdelingen som den sydligste. Som fuld-service bank, tilbydes bankens kunder et fuldt sortiment af udlåns-, indlåns-, valuta-, pensions-, investerings-, forsikrings og realkreditprodukter. Forretningsomfanget i banken fordeler sig ultimo 2010 med ca. 60 % på erhvervssegmentet, og ca. 30 % på privatsegmentet. Det er bankens strategi at øge andelen af privatkunder.

Ved udgangen af 2010, har banken mere end 10.000 aktionærer, hvor én aktionær ejer mere end 5 % af aktiekapitalen, hvilket er Krogsbjerg A/S, der er indehaver af 5,4 % af aktiekapitalen.

Med baggrund i forankringen i lokalsamfundet, har banken et naturligt ønske om at understøtte udviklingen i området, og sørger derfor for at udnytte indgående kendskab til lokalområdet, dets beboere og de erhvervsdrivende ved at forene ansvarlig kreditgivning og en redelig rådgivning til gavn for såvel lokalområdet, kunderne og pengeinstituttet selv. Banken ønsker desuden at være en aktiv medspiller i forhold til det lokale kultur og foreningsliv. Banken støtter således den lokale sport og kultur, fordi de tror på, at positive relationer lønner sig. I år 2010 har i alt 179 foreninger fået økonomisk tilskud/støtte i større eller mindre omfang.

Østjydsk Bank har som lokalt pengeinstitut i mange år været med til at understøtte udviklingen i lokalområdet f.eks. ved at hjælpe iværksættere i gang med at etablere egen virksomhed og ved at være sponsor for lokale idrætsforeninger. Banken forsøger også at gøre mere for medarbejderne og understøtter såvel faglige som sociale aktiviteter, der skal fremme det generelle kompetenceniveau og trivslen på arbejdspladsen. Østjydsk Banks holdninger til samfundsansvar tager udgangspunkt i forankringen i lokalsamfundet og i deres værdier:

- ❖ Tid
- ❖ Handlekraft
- ❖ Lokalt engagement og
- ❖ Personlige relationer.

Banken ønsker at være et ansvarligt og værdiskabende pengeinstitut og arbejder bevidst på at skabe de bedste resultater for kunderne, lokalsamfundet og banken selv.

Som pengeinstitut og arbejdsplads tager Østjydsk Bank medansvar for miljøet. Som pengeinstitut ved bl.a. at yde finansiering til miljøforbedringer og energibesparende investeringer. Og som arbejdsplads gør banken det ved, at fokusere på udvalgte områder som el og varmemeforbrug samt papirforbrug.

De vigtigste af bankens samarbejdspartnere er:

Bankdata, Lokale Pengeinstitutter, Pengeinstitutternes udviklingssamarbejde, Realkreditinstitutterne Totalkredit og DLR, BankInvest, PBS/NET, Finanssektorens Uddannelsescenter, PFA-forsikring, PrivatSikring.

8.1 Østjydsk Banks historiske tal for 2008, 2009 og 2010

Figur: 1¹¹

i 1.000 kr.	2006	2007	2008	2009	2010
Nette rente & gebyrindtægt	171.416	226.376	271.384	284.776	294.516
Resultat før skat	90.314	102.910	48.452	23.039	13.748
Balancesum	4.259.629	5.953.069	5.902.454	6.133.580	6.978.920
Udlån	2.922.474	4.078.037	4.343.472	4.671.510	4.910.731
Indlån	2.021.439	2.534.679	2.793.838	3.327.379	3.591.642
Ansvarlig kapital	748.301	989.006	1.022.788	1.192.495	1.208.822
Egenkapitalens forrent.	22,1%	19,5%	8,0%	3,7%	2,1%
Solvensprocent	14,5%	13,8%	15,8%	17,7%	17,7%
Aktiekurs ultimo året	1153	1012	402	430	378

De historiske tal der vil blive beskrevet nærmere vil være for årene 2008, 2009 og 2010. Tallene og informationen er fundet i bankens årsrapporter.

8.1.1 Årets resultat

¹¹ www.oelj.dk

2008

Østjydsk Bank opnåede i 2008 et overskud før skat på 48,5 mio. kr., hvor resultatet for 2007 var på 102,9 mio. kr. I forbindelse med offentliggørelsen af årsrapporten for 2007 forventedes et resultat før skat for 2008 i niveauet 80 – 90 mio. kr. I fondsbørsmeddelelse fra 5. november 2008, nedsatte banken deres forventninger og forventede derefter et årsresultat i niveauet 50 – 70 mio. kr. Det fortsat meget negative marked for værdipapirer i 4. kvartal 2008, medførte et stigende kurstab på værdipapirer. Derudover havde de forværrede samfundskonjunkturer betydende stigende nedskrivninger på debitorer i 4. kvartal, hvilket betød, at det realiserede resultat på 48,5 mio. kr. før skat, var i den nedre ende af bankens forventninger, der blev udmeldt efter 3. kvartal. På trods af at resultatet lagde under bankens forventninger ved årets begyndelse, samt væsentligt lavere end resultatet for 2007, vurderede ledelsen det opnåede resultat som tilfredsstillende, set i lyset af de meget vanskelige markedsvilkår, der især i 2. halvår prægede den finansielle sektor.

2009

Østjydsk Bank opnåede i 2009 et overskud før skat på 23,0 mio. Uanset årets resultat på 23,0 mio. kr. er en halvering i forhold til bankens resultat for 2008, vurderede ledelsen dog igen, at det opnåede resultat som værende tilfredsstillende, set i forhold til at finanskrisen også i 2009 havde sat sit meget negative præg på udviklingen i samfundet, med meget vanskelige markedsforhold for pengeinstitutsektoren til følge.

I forbindelse med offentliggørelsen af årsrapporten for 2008, forventede banken et resultat i 2009, opgjort før kursreguleringer og nedskrivninger, i niveauet 80 – 100 mio. kr. Disse forventninger blev i november måned 2009 opjusteret til niveauet 90 – 110 mio. kr. Det opnåede resultat, før kursreguleringer og nedskrivninger på 118,1 mio. kr. indfrie således fuldt ud bankens tidligere udmeldte forventninger, og det forbedrede resultat havde ifølge banken baggrund i deres fokusering på at sikre en tilfredsstillende udvikling i bankens basisindtjening.

2010

Østjydsk Bank opnåede i 2010 et overskud før skat på 13,7 mio. kr. Resultatet for 2010 er også væsentligt påvirket af nedskrivninger på udlån og tilgodehavender. Ledelsen vurderer det opnåede resultat som værende acceptabel, henset til bankens gode basisindtjening, samt de vanskelige markedsforhold som var gældende for mange af bankens erhvervsvirksomheder gennem 2010.

8.1.2 Nedskrivninger

Nedskrivninger på udlån mv. blev på 110,8 mio. kr. i 2009, hvor posten i 2008 kunne opgøres til 48,5 mio. kr. Med en stigning på 62,3 mio. kr. har den finansielle krise således sat sine dybe spor på

nedskrivningsbehovet i banken. Omregnet til % af udlåns- og garantimassen, steg nedskrivningsprocenten i 2009 til 1,7 %, hvor nedskrivningsprocenten i 2008 var på 0,8 %.

Nedskrivninger på udlån mv. i 2010 blev på 143,7 mio. kr., svarende til en stigning på 29,7 % i forhold til nedskrivningsbeløbet i 2009. Omregnet til % af udlåns- og garantimassen, steg nedskrivningsprocenten i 2010 til 2,2 %.

I årets beløb for nedskrivninger, indgår bankens hensættelse på garanti, stillet over for Det Private Beredskab, jfr. deltagelsen i Bankpakke I. Hensættelsen er i 2010 udgiftsført med 15,7 mio. kr., hvor der i 2009 blev hensat 19,9 mio. kr. på samme garanti. Den samlede hensættelse på garantien ultimo 2010 udgør 37,5 mio. kr., svarende til bankens andel af den stillede garanti på 10 mia. kr.

De betydelige nedskrivninger kan henføres til en lang række af erhvervskunder indenfor landbrug, handel, håndværk og mindre industri, og ikke til enkeltstående store engagementer. Banken vurderer at nedskrivningsbehovet bliver mindre i 2011.

8.1.3 Udvikling i balanceposterne

De senere års stigende udvikling i bankens balance blev i 2008 afløst af et lille fald. Således faldt bankens balance fra 5.953 mio. kr. ultimo 2007 til 5.902 mio. kr. ved udgangen af 2008. Bankens samlede balance steg dog i 2009 til 6.134 mio. kr. og ultimo 2010 er balancen opgjort til 6.979 mio. kr.

8.1.4 Netto rente- og gebyrindtægter

Netto rente- og gebyrindtægterne var opgjort til 271,4 mio. kr. i 2008, mod 226,4 mio. kr. i 2007. Stigningen er på 45,0 mio. kr., svarende til 19,9 %. I 2009 er de opgjort til 284,8 mio. kr. og stigningen fra 2008 er på 13,4 mio. kr., svarende til 4,9 %. Netto rente- og gebyrindtægterne er opgjort til 294,5 mio. kr. i 2010, svarende til en stigning på 3,4 %. Den primære bankdrift for Østjysk Bank, viser således en ganske stærk og solid fremgang i 2008-2010.

8.1.5 Egenkapitalforrentning

Egenkapitalens forrentning beregnes som årets regnskabsresultat efter skat i procent af den gennemsnitlige egenkapital. Nøgletallet angiver således forrentningen af de værdier, ejerne har bundet i virksomheden. Man kan groft sige, at forrentningen skal være højere end, hvad ejerne kunne have fået ved at sætte pengene i banken for, at det har betalt sig for dem at drive virksomhed. Resultat efter skat i 2008 er 38,7 mio. kr., svarende til en forrentning af egenkapitalen på 6,4 %. I 2007 var resultat efter skat på 78,9 mio. kr., svarende til en forrentning af egenkapitalen på 14,9 %.

Resultatet i 2009 efter skat er 18,4,0 mio. kr., svarende til en forrentning af egenkapitalen på 2,9 %. Resultat efter skat er 8,9 mio. kr. i 2010, svarende til en forrentning af egenkapitalen på 1,4 %.

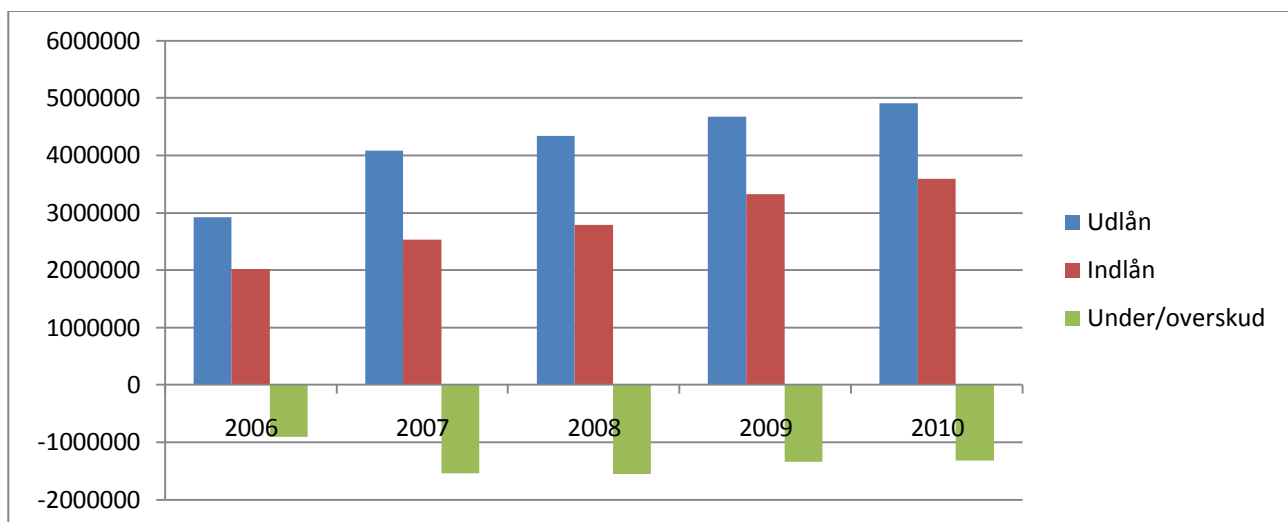
Egenkapitalforrentningen har altså vist sig at være faldende de seneste 3 år for Østjydsk Bank

8.1.6 Udlån og indlån

Figur: 2

i 1.000 kr.	2006	2007	2008	2009	2010
Udlån	2.922.474	4.078.037	4.343.472	4.671.510	4.910.731
Indlån	2.021.439	2.534.679	2.793.838	3.327.379	3.591.642
Over/underskud	- 901.035	- 1.543.358	- 1.549.634	- 1.344.131	- 1.319.089

Figur: 3

Udlån

Udlånet i Østjydsk Bank stiger fra 2006 til 2010. Stigningen fra 2008 til 2009 svarer til en stigning på 7,5 %. Baggrunden for stigningen i bankens udlån i 2009 er en omlægning af garantiporteføljen vedrørende bankens udlandslån til lån i bankens egne bøger. I 2009 er der tale om en omlægning af udlandslån på 266 mio. kr., hvilket betyder at bankens stigning i udlån, før omlægningen af udlandslån, udgør 1,4 %. Stigningen i bankens udlån modsvares af et fald i bankens garantier.

Udlån blev opgjort til 4.911 mio. kr. ultimo 2010, svarende til en stigning på 5,1 % fra 2009. Baggrunden for stigningen i bankens udlån, kan primært henføres til 1. halvår af 2010, hvor der

fortsat sker en omlægning af garantiporteføljen vedrørende bankens udlandslån til at være lån i bankens egne bøger.

Indlån

Bankens indlån steg igennem året fra 2.535 mio. kr. til 2.794 mio. kr., svarende til 10,2 %. Bankens indlån steg igennem året 2009 fra 2.794 mio. kr. til 3.327 mio. kr., svarende til 19,1 %. Bankens indlån og anden gæld steg igennem året fra 3.327 mio. kr. til 3.592 mio. kr., svarende til 7,9 %. Under indlån og anden gæld indgår lån på 60 mio. Euro, hjemtaget i marts 2010, som en del af bankens lånehjemtagelser af fundinglån under Bankpakke II. Grafen viser, at til trods for udlånet stiger, stiger bankens indlån kraftigere og indlånsunderskuddet falder dermed de seneste 3 år.

8.1.7 Østjysk Banks kreditrisiko

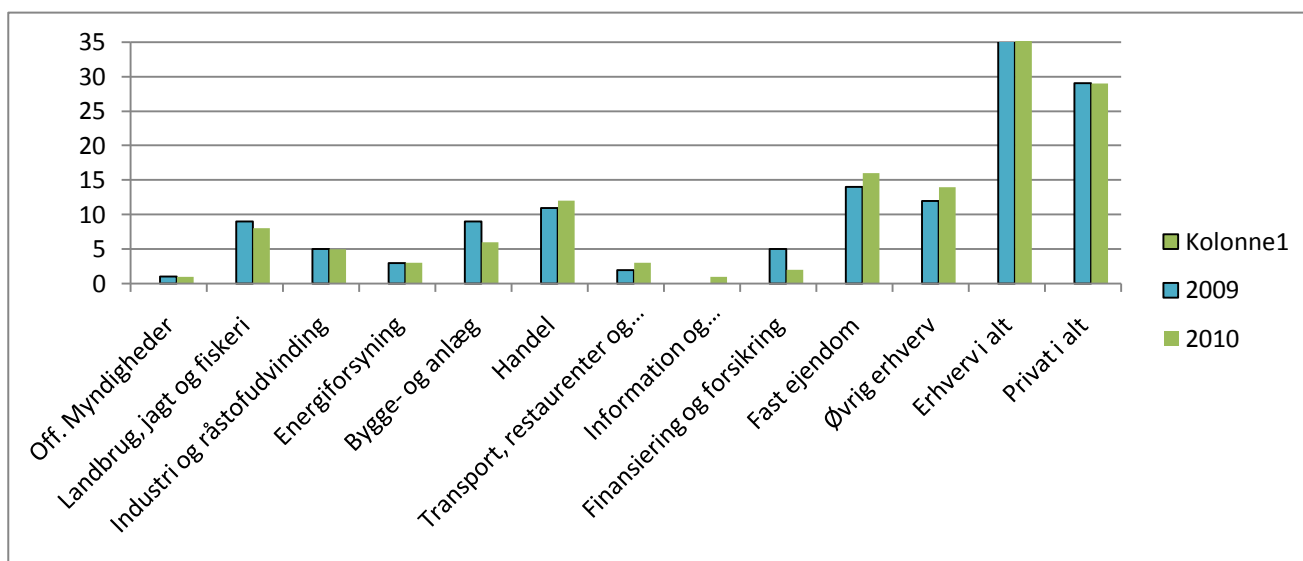
Overordnet ønsker banken en risikospredning der sikrer, at den ikke bliver følsom på enkelte brancher eller enkeltkunder. På erhvervskundeområdet er bankens primære målgruppe mindre og mellemstore erhvervskunder inden for segmenterne landbrug, liberalt erhverv, håndværk samt detailhandel.

Fordelingen af udlåns- og garantiporteføljen på bankens privat og erhvervskunder har gennem en årrække været fordelt med ca. 40 % på det private segment og ca. 60 % på erhvervssegmentet. Denne fordeling er dog, primært på baggrund af bortfald af bankens tabsgarantier over for Totalkredit primo 2008, ændret til ca. 30 % på det private segment og ca. 70 % på erhvervssegmentet. Banken arbejder målrettet på at få privatsegmentets andel tilbage på ca. 40 %. Bankens risiko, målt på enkeltkunder, har gennem de seneste 5 år været relativt begrænset. Nøgletallet ”summen af store engagementer” er i perioden faldet fra 47,6 % til 27,9 %, hvor den maksimale grænse er 800 %.

I nedenstående figur ses fordelingen af bankens udlån for henholdsvis 2009 og 2010.

Figur 4 ¹²

¹² Fordeling af udlånsporteføljen jf. Østjysk Banks årsrapport 2010

Kilde; Årsrapport 2010 (2008 er ikke medtaget idet banken har ændret på erhvervsbranchenavnene)

Der ses forholdsvis små forandringer på brancheniveauet i Østjysk Banks udlånsportefølje. Dette indikerer at banken ikke har ændret sin udlånsstrategi markant over det seneste år.

Andelen af udlån til, landbrug, bygge og anlæg, finansiering og forsikring er faldet i perioden 2008-2009. Til gengæld er andelen af udlån til handel, transport restauranter og hoteller, fast ejendom og øvrigt erhverv steget. Andelen af privatkunder er ikke steget, selvom det er bankens mål, dvs. at de ikke har formået at tiltrække tilstrækkelige nye kunder til.

8.1.8 Likviditet

I 2008 har banken har en overdækningen i forhold til lovkravet er på 158,7 %, hvor overdækningen i 2007 var 90,9 %. Banken er tildelt en låneramme på 569 mio. kr. hos Nationalbanken på basis af bankens overskydende solvens, og holdes denne låneramme udenfor i beregningen af den overskydende likviditet, vil overdækningen i forhold til lovkravet være på 107,2 %. Østjysk Bank oplyser i deres Årsrapport, at det ikke bankens hensigt at trække på lånerammen.

Banken har i 2009 en overdækning i forhold til lovkravet på 174,3 %. I beregningen af overdækningen indgår bankens låneramme hos Nationalbanken, på basis af bankens overskydende solvens, en låneramme som banken fortsat ikke havde til hensigt at trække på. Bankens målsætning er at have en overdækning i niveauet 50 – 75 %.

Banken har i 2010 en overdækning i forhold til lovkravet er på 244,0 %. I beregningen af overdækningen indgår fortsat bankens låneramme hos Nationalbanken, på basis af bankens overskydende solvens – en låneramme som banken fortsat ikke har til hensigt at trække på. Bankens

likviditet er betydeligt over bankens målsætning om at have en overdækning i niveauet 50 – 75 %. Finanstilsynets fremadrettede pejlemærke for likviditetsnøgletallet er 50 % overdækning, hvilket fremgår af forudsætningerne bag tilsynsdiamanten. Holdes denne låneramme udenfor i beregningen af den overskydende likviditet, vil overdækningen i forhold til lovkravet være på 176,2 %.

8.9.9 Bankpakker og ansvarlig kapital

Østjysk Bank valgte i 4. kvartal 2008, i lighed med de fleste øvrige danske pengeinstitutter, at deltage i den danske statsgarantiordning, benævnt Bankpakke I. Ordningen som løb frem til 30. september 2010, indebar ubetinget statsgaranti for danske bankers indlåns- og gældsforpligtelser, bortset fra efterstillede kapitalindskud og særligt dækkede obligationer.

Som forberedelse af udløbet af statsgarantiordningen, blev der, som en del af Bankpakke II, indført mulighed for at tilkøbe en forlænget statsgaranti i yderligere 3 år. I november måned 2009 modtog banken tilsagn fra Finansiell Stabilitet, om at banken var bevilget en låneramme på 1.200 mio. kr., hvorved banken sikrede mulighed for at hjemtage yderligere funding til banken for den kommende 3 års periode, med garanti fra staten. Banken har således målrettet arbejdet på at forberede udløbet af statsgarantiordningen pr. 30. september 2010, for at sikre en stabil likviditetsudvikling.

Ifølge Østjysk Banks vurdering der fremgik af Årsrapporten fra 2008, vurderede de, at pga. bankens nuværende kapitalgrundlag, på godt 1 mia. kr., der gav banken en solvensprocent på 15,8 %, indikerede, at banken ikke i den daværende situation umiddelbart havde behov for optagelse af den ny låntype. De skriver dog, at der dog kan være fremadrettede faktorer omkring fremskaffelse og prisfastsættelse på ekstern funding, planlægning af afløsning af nuværende supplerende kapital (der bortfalder i 2012, 2014 og 2015) m.v. ville kunne påvirke deres vurdering. En ansøgning om en statslig kapitaltilførsel skulle være indsendt senest den 30. juni 2009.

Det viste sig senere, at Østjysk Bank i 2009 ansøgte om, og fik bevilget hybrid kernekapital hos staten, jfr. Bankpakke II. Lånet, som udgør 157 mio. kr., er udbetalt den 30. juni 2009.

I 2010 blev der udstedt statsgaranterede obligationer for i alt 1,7 mia. kr., der udløber i 2010.

Figur: 5

	2006	2007	2008	2009	2010
Egenkapital	470.057	585.762	619.500	632.300	648.578
Efterstillet kapital	278.244	403.288	403.288	560.244	560.244
Ansvarlig kapital	748.301	989.006	1.022.788	1.192.495	1.208.822

Ultimo 2008 er bankens egenkapital opgjort til 619,5 mio. kr. Bankens efterstillede kapitalindskud er uændret fra ultimo 2007, og udgør fortsat 403,2 mio. kr. Den supplerende kapital er opdelt på 6 forskellige lån, med et enkelt lån som forfalder i 2012, og resten der forfalder i 2014 og 2015. Bankens ansvarlige kapital ultimo 2008 er herefter på 1.023 mio. kr., hvilket er en forøgelse på 34 mio. kr. i forhold til ultimo 2007, hvor den samlede ansvarlige kapital kunne opgøres til 989 mio. kr.

Ultimo 2009 er bankens egenkapital opgjort til 632,3 mio. kr. Banken hjemtog i juni måned 2009 hybrid kernekapital på 157 mio. kr. fra staten, jfr. mulighederne herfor i Bankpakke II. Denne hybride kapital indgår i bankens efterstillede kapital og dermed den ansvarlige kapital, som anvendes ved opgørelsen af bankens kernekapitalprocent og solvensprocent. Bankens øvrige efterstillede kapitalindskud, altså den supplerende kapital, er uændret fra ultimo 2008, og udgør fortsat 403,2 mio. kr. Bankens samlede ansvarlige kapital ultimo 2009 er herefter på 1.192 mio. kr., hvilket er en forøgelse på 170 mio. kr. i forhold til ultimo 2008, primært grundet den hybride kernekapital.

I 2010 er bankens øvrige efterstillede kapitalindskud uændret fra ultimo 2009. Bankens samlede ansvarlige kapital ultimo 2010 er herefter på 1.209 mio. kr., hvilket er en forøgelse på 17 mio. kr. i forhold til ultimo 2009.

Banken har i 2010 ansøgt og fået bevilget statsgaranti til udstedelse af obligationslån med 3 års oprindelig løbetid. Udstedelserne udgør, jfr. bankens børsmeddelelser i 2010 herom:

- 1) 17. februar 2010
500 mio. SEK, rente Cibor6 + 3 bp, udløb 18.03.13
- 2) 26. marts 2010
60 mio. EUR, rente Euribor3 + 37,5 bp, udløb 26.03.13
- 3) 19. maj 2010
400 mio. DKK, rente Cibor3 + 35 bp, udløb 14.05.13
- 4) 25. juni 2010
500 mio. DKK, rente Cibor3, udløb 28.06.13

Der er udstedt statsgaranterede obligationer for i alt 1,7 mia. kr., fordelt på 4 udstedelser. Banken betaler årligt 17,7 mio. kr. i provision til Staten, for den udstedte statsgaranti på de pågældende lån.

Lånene er indregnet dels som indlån og anden gæld, og dels som udstedte obligationer, og lånene har en løbetid frem til 2013 jf. bankpakke II.

8.1.10 Delkonklusion

Årenes resultater har været nedadgående siden finanskrisens begyndelse for Østjydsk Bank, dog fortsat positive resultater. Østjydsk Banks nedskrivningsprocent er steget til 2,2 %, hvilket er en væsentlig forøgelse i forhold til tidligere år. Egenkapitalforrentningen er dermed også faldet væsentligt. Bankens indlånsunderskud er dog faldet i 2010. Østjydsk Bank har en meget flot likviditetsoverdækning og bankens ansvarlige kapital er steget de seneste 3 år, hvilket er positivt. Til gengæld har banken en fordeling på privat og erhverv i forhold til deres eksponering af udlån på 30 % og 60 %. Bankens målsætning er at forøge andelen af udlån.

9. Sparekassen Østjylland

Sparekassen Østjylland er et selvejende pengeinstitut, som blev grundlagt i 1866 på lokalt initiativ. Sparekassen Østjylland er en sparekassen og det betyder som tidligere beskrevet, at ingen ejer sparekassen, og ingen skal have udbytte af driften. De benytter derfor en del af deres overskud til at støtte lokale initiativer og udvikling.

Sparekassen er en organisation med 200 medarbejdere fordelt på hovedkontoret i Hammel og 18 afdelinger i det østjyske mellem Horsens, Silkeborg, Randers, Viborg og Grenå.

Sparekassens hovedaktivitet er at udbyde finansielle produkter til private kunder og erhvervskunder. Kunderne ligger primært i sparekassens lokalområde. Sparekassen ønsker at kunne tilbyde kunderne et bredt sortiment af produkter. Kunderne rådgives blandt andet indenfor pension, investering og skadesforsikring og har de samme samarbejdspartnere som Østjydsk Bank i den henseende.

Ifølge sparekassen mærker de en stor opbakning fra deres garanter, hvilket kan ses på deres garantkapital. Garantkapitalen udgør 265 mio. kr. og er således steget fra 227 mio. kr. i 2008, hvilket sparekassen finder meget tilfredsstillende.

Sparekassen Østjyllands værdier:

- Fleksibilitet
- Arbejdsglæde
- Loyalitet

- Kompetence
- Etik

9.1 Sparekassen Østjyllands historiske regnskabstal 2008, 2009 og 2010¹³

9.1.1 Årets resultat

Årets resultat i sparekassen efter skat udgør i 2010 -13,1 mio. kr. mod -135,2 mio. kr. i 2009 og -169,1 mio. kr. i 2008. Det vil sige, at sparekassen har haft et negativt resultat de sidste 3 år.

9.1.2 Nedskrivninger

Nedskrivningsprocenten i 2010 udgør 1,1 % mod 3,4 i 2009 og 1,9 % i 2008. Det vil sige, der har været et stort behov for at nedskrive i 2009.

Udviklingen i konjunkturerne i 2009 har betydet en negativ udvikling på en række kundeengagementer, der har betydet, at sparekassen har foretaget større nedskrivninger i 2009. Heraf udgør nedskrivninger på individuelle lån og kreditter i alt 193,9 mio. kr. Realiserede tab i året svarer til 12,2 mio. kr. Hovedparten af nedskrivninger er dog endnu urealiserede tab. Det vil sige, at nedskrivninger hovedsageligt er reservationer afledt af de konjunkturer, der opleves i perioden.

Den svære tid for landbruget har betydet, at sparekassen har måttet foretage reservationer på en række engagementer. Disse reservationer ligger dog beløbsmæssigt indenfor det forventede.

9.1.3 Balancen

Sparekassens balance faldt fra 7.791 mio. kr. i 2008 til 6.919 mio. kr. i 2009 og til 6.283 i 2010 pga. de underskud sparekassen har haft.

9.1.4 Netto rente- og gebyrindtægter

På indtægtssiden er netto renteindtægterne realiseret med 186,5 mio. kr. i 2010 mod 198,9 mio. kr. i 2009. Gebyrer og provisionsindtægter udgør 86,1 mio. kr., hvilket er på samme niveau som i regnskabsåret 2009. Netto rente- og gebyrindtægterne er realiseret med 268,8 mio. kr. mod 284,2 mio. kr. sidste år. Udviklingen er derfor for Sparekassen Østjylland, faldende renteindtægter.

9.1.5 Egenkapitalforrentning

¹³ Sparekassen Østjyllands årsrapporter 2009 og 2010

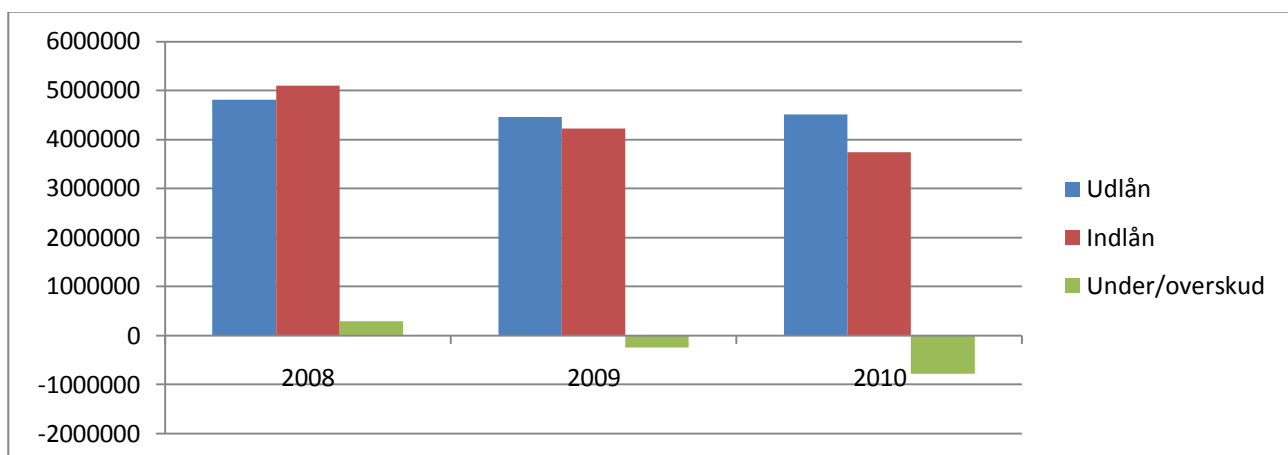
Sparekassens egenkapitalforrentning har kvag deres negative resultat også været negativ de seneste 3 år. I 2008 på – 32,8 % til 2010 med – 2,4 %. I årene før 2008 og krisetiderne har der været positiv egenkapitalforrentning.

9.1.6 Udlån og indlån

Figur: 6

i 1.000 kr.	2008	2009	2010
Udlån	4.811.128	4.466.791	4.514.755
Indlån	5.103.593	4.226.011	3.739.620
Over/underskud	292.465	- 240.780	-775.135

Figur: 7

Udlånet i Sparekassen falder med 6,9 % fra 2008 – 2009. Fra 2009 – 2010 stiger udlånet en smule igen. Det samlede udlån i sparekassen ultimo 2010 på 4.514,7 mio. kr.

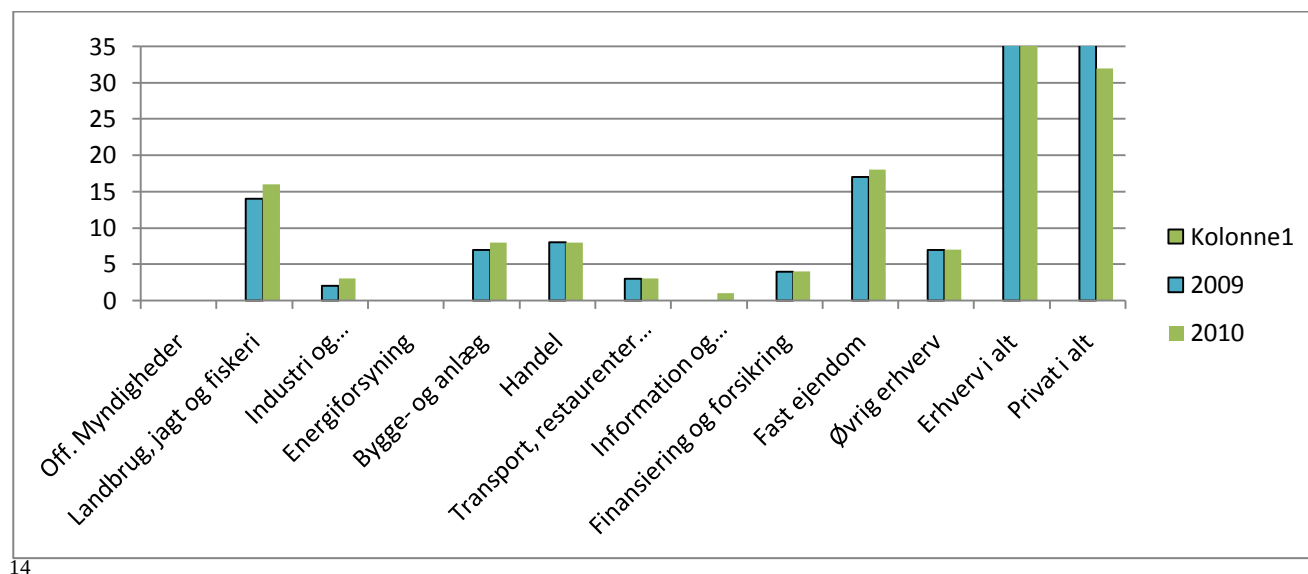
Ultimo 2010 androg de samlede indlån 3.739,6 mio. kr. mod 4.226,0 mio. kr. ultimo 2009, og 5.103,6 mio. kr. ultimo 2008. Indlån er faldet kraftigt i de seneste 3 år. Sparekassen er derfor gået fra at have indlånsoverskud til indlånsunderskud. Sparekassen Østjylland har ingen kommentarer til faldet i deres årsrapport.

9.1.7 Kreditrisiko

Sparekassens fordeling på branche var i 2008 fordelt med 66 % i erhverv og 34 % på privat, der ændrede sig en smule i 2009 til 65 % på erhverv og 35 % til privat. I 2010 ser fordelingen ud sådan, at 38 % er til private og 62 % er til erhverv. Sparekassen har dermed formået at få andelen af private udlånskunder op og samtidig mindske erhvervsudlånsandelen, hvilket er med til at forbedre sparekassens kreditrisiko.

Sparekassen har en eksponering på primært landbrug med 16 %, samt ejendomsadministration og – handel og forretningsservice på 22 % i 2009.

Figur 8

Sparekassens ejendomsrelaterede engagementer udgør 17 % af porteføljen inkl. administration af fast ejendom, udlejning af erhvervsejendomme, private andelsboligforeninger m.fl., mens landbrugsrelaterede engagementer inkl. maskinstationer, anlægsgartnere, gartnerier, fiskeri og skovbrug udgør 14 % af porteføljen.

9.1.8 Likviditet

Sparekassens likviditetsoverdækning er i 2010 på 120 %. Likviditetsoverdækningen var i 2009 på 168 % og i 2008 på 206 %. Sparekassens mål er, at have en overdækning på min. 50 %. Finanstilsynets fremadrettede pejlemærke for likviditetsnøgletallet er 50 % overdækning, hvilket fremgår af forudsætningerne bag det de kalder for tilsynsdiamanten. Sparekassen kommenterer ikke yderligere på, hvad årsagen er til disse kraftige fald. Dog ligger de fortsat pænt over de 50 %.

9.1.9 Bankpakker og ansvarlig kapital

Figur: 9

¹⁴ Tal hentet fra Sparekassen Østjyllands årsrapport 2010. 2008 er ikke medtaget idet der er ændret på "navnefordelingen" generelt.

I 1000 kr.	2008	2009	2010
Garantkapital	226.593	240.999	265.422
Egenkapital	605.408	484.715	494.318
Efterstillet kapital	278.330	557.769	532.038
Ansvarlig kapital	883.738	1.042.484	1.026.356

Den største ændring der sker, er at Sparekassen har i 2009 hjemtaget 300,8 mio. kr. i hybrid kernekapital fra Bankpakke II. Omkostningerne i forbindelse med hjemtagelsen beløber sig til 1,3 mio. kr. i stiftelses- og advokatombkostninger. Renten er fastsat til 10,69 %. Lånet er indregnet i posten efterstillede kapitalindskud og indgår dermed i den ansvarlige kapital.

Bankpakke II har givet mulighed for, at sparekassen kan ansøge om, at få en individuel statsgaranti for lån der løber op til 3 år, og det er en mulighed sparekassen har valgt at benytte sig af. Sparekassen har søgt og opnået et garantitilsagn på 750 mio. kr.

I 2010 er der udstedt statsgaranterede obligationer for i alt 750 mio. kr. Renten er p.t. fastsat til 1,5 % med tillæg af provision på 0,95 %. Lånet er indregnet som udstedte obligationer og løber frem til 2013.

Sparekassens supplerende lån udløber således:

- 1) 2014: 125.000 t.kr.
- 2) 2014: 50.000 t.kr.
- 3) 2015: 37.283 t.kr.
- 4) 2016: 20.000 t.kr.

9.1.10 Delkonklusion

International finanskrise efterfulgt af økonomisk lavkonjunktur i Danmark har påvirket Sparekassen Østjylland der er kommet ud med negative resultater de seneste 3 år. Årenes resultater skyldes primært øgede nedskrivninger på enkelte specifikke engagementstyper, som har været ekstraordinært hårdt ramt, samt udgifter i forbindelse med deltagelse i Bankpakke I.

Sparekassen har som konsekvens heraf ændret forretningsstrategi og foretaget de nødvendige organisatoriske og forretningsmæssige tilpasninger til de aktuelle markedsforhold.¹⁵ Sparekassen har i 2010 blandt andet afskediget medarbejdere. Nedskrivningsprocenten er i 2010 på 1,1 %, hvilket ikke er umiddelbart skræmmende. Banken har haft faldende indtjening i form af netto rente og gebyrindtjening. Deres forretningsomfang er dermed forværret. Sparekassens primære

¹⁵ Sparekassen Østjyllands årsrapport 2010

udfordring er, at deres udgifter er større end deres indtægter. Især udgifter til personale og administration er fremtrædende i forhold til deres nettorente og gebyrindtægter.

Sparekassen Østjylland er, at de i 2008 havde indlånsoverskud, som de dog har mistet i 2009 og 2010. Likviditetsoverdækningen er dermed også faldet drastisk de seneste tre år.

Det positive ved Sparekassen Østjylland er, at deres fordeling på privat og erhverv er fordelt med 38 % til private og 62 til erhverv.

10. Nøgletalsteori

10.1 Basiskapital og solvens

At drive pengeinstitutvirksomhed og dermed formidle kapital til personer og virksomheder, der har behov for finansiering, betyder, at pengeinstitutterne påtager sig en risiko for deres tilbagebetaling. Risikotagning er en integreret og kalkuleret del af pengeinstitutternes virksomhed. Pengeinstitutterne tager samtidig imod indskydernes penge for at forvalte disse og indskyderne har til dels krav på tilbagebetaling af deres indskud, der stiller krav til pengeinstitutternes likviditet.

Risikotagningen og kravet til tilbagebetaling af indskydernes kapital, betyder der er nedskrevet forsigtighedsregler fra lovgivningsmagts side. Der er bl.a. krav til pengeinstitutternes minimums likviditet og regler der sikrer risikospredning i forhold til enkeltkunde engagementer, som jeg vil vende tilbage til i senere afsnit. Det primære og de helt centrale regler til beskyttelse af indskyderne er reglerne om en ”tilstrækkelig basiskapital”, sammen med reglerne om værdiansættelse af udlånsporteføljen, hvor kreditrisiciene er.

10.1.1 Basiskapital

Basiskapitalen er sat sammen af flere faktorer, kernekapital, hybrid kernekapital og supplerende kapital. Den nærmere definition af basiskapital findes i § 128 i lov om finansiel virksomhed.

En banks basiskapital er karakteriseret ved, at indskyderne af basiskapital er efterstillet de almindelige kreditorer, i tilfælde af at banken skulle gå konkurs. Overvejelserne omkring en tilstrækkelig basiskapital skal være fremadrettede. Bankens planer for fremtidige forretninger, strategi, samfundsmæssige forhold og metoder der hidtil er blevet overvejet i forbindelse med den tilstrækkelige basiskapital, skal tages op til genovervejelse, da der skal lægges vægt på fremtidige perspektiver og planer i stedet for historiske observationer. Det vil derfor være nødvendigt for en

bank, med jævne mellemrum at afstemme fremtidige strategi og vækstplaner, med den tilgængelige basiskapital, dette for at sikre at bestyrelsens mål for solvens overholdes.¹⁶

10.1.2 Kernekapital

Kernekapital er den kapital, der udgør kernen af basiskapitalen i finansielle virksomheder. For kreditorerne er kernekapitalen den sikreste kapital i en finansiell virksomhed. Reglerne for opgørelse af kernekapitalen findes i § 129 i lov om finansiell virksomhed.

10.1.3 Hybrid kernekapital

Hybrid kernekapital udgør sammen med kernekapital og supplerende kapital, basiskapitalen i finansielle virksomheder. Hybrid kernekapital har fået sit navn, fordi det er en mellemting mellem aktiekapital og lånekapital. Der er særlige regler for, hvor stor en del af den hybride kernekapital, der kan regnes med som en del af kernekapitalen. Den del af den hybride kernekapital, der ikke kan medregnes til kernekapitalen, kan i stedet medregnes som supplerende kapital. Reglerne for hybrid kernekapital findes i § 132 i lov om finansiell virksomhed.¹⁷

10.1.4 Supplerende kapital

Supplerende kapital er den kapital, der supplerer kernekapitalen og den hybride kernekapital i finansielle virksomheder. De tre typer kapital udgør tilsammen basiskapitalen. Supplerende kapital består blandt andet af ansvarlig lånekapital, der er særlig risikovillig. Reglerne for den supplerende kapital findes i § 135 i lov om finansiell virksomhed¹⁸

10.2 Solvens

Nøgletallet solvens er et vigtigt nøgletal for pengeinstitutterne. Solvens er de ekstra penge, som banken har til at imødegå tab som endnu ikke kendes. Det kan eksempelvis være de tab, som vil komme når samfundsøkonomien kommer under pres, som har været tilfældet den seneste periode med stigende ejendomspriser og dermed pengeinstitutternes sikkerheder, som er blevet reduceret. Dette skaber, sammen med direkte tab, et pres på solvensen.

Solvenskravet er i lov om finansielle virksomheder fastsat til, at basiskapitalen min. skal udgøre 8 % af de risikovægtede poster. Det vil sige, at hvis pengeinstituttet udlåner 1000 kr., skal det have 80 kr. i basiskapital.

¹⁶ Dansk bankvæsen af Cato Baldvinsson, Torben Bender og Flemming Rasmussen

¹⁷ www.finanstilsynet.dk

¹⁸ www.finanstilsynet.dk

Solvensen beregnes således ¹⁹

$$\text{Solvens} = \frac{\text{Basiskapital}}{\text{Risikovægtede poster}}$$

De risikovægtede poster er defineret i LFV § 142 som den samlede risiko for tab forbundet med virksomhedens aktiviteter. De risikovægtede poster kan derfor betegnes som poster hvor pengeinstituttet har en risiko, hvilket typisk er i forbindelse med udlån. Der findes flere slags risici end kreditrisikoen herunder aktierisiko, renterisiko, valutarisiko mv. Kreditrisikoen er dog den overvejende risiko et pengeinstitut har.

Er et lån ydet med sikkerhed i en ejendom, er der specielle regler for, hvor stor risikoen af udlånet egentligt er, da risikoen, trods sikkerheden, ikke er fuldt afdækket. Man ser på hvor stor nedvægtningen i regnskabet er, i forhold til den enkelte form for sikkerhed man får.

Reglerne for vægtning af udlån er angivet i Bekendtgørelse om kapitalvægtning (BKV). Jeg vil ikke gennemgå reglerne i detaljer, men nedenfor, er der en kort oversigt over nogle nedvægtninger, for forståelsen af selve solvensbegrebet.

Disse vægtninger ifølge BKV kan være:

- Lån til privatkunder vægter med mindst 75 %.
- Lån med pant i landbrugs- og skovejendomme vægter med 50 %.
- Lån med pant i fast ejendom indenfor 80 % af ejendomsværdien vægter med 35 %.
- Lån med pant i værdipapirer vægter med mellem 10-100 %.

I forbindelse med udlån, er de bagvedliggende sikkerheder derfor et meget interessant område at gennemgå, hvis der ønskes en højere solvensprocent. Solvenskravet på 8 % er nemlig alene det lovgivningsmæssige udgangspunkt. Banken kan med fordel have en større solvens end 8 %.

¹⁹ jf. Lov om finansiel virksomhed jf. lovbekendtgørelse nr. 793 og bekendtgørelse nr. 1470 af 17.

En bank vil kunne øge sin solvens ved at kræve bedre sikkerheder for sine udlån og nedbringe sine vægtede poster. En anden måde er ved at optage basiskapital, til at styrke solvensen, dette har mange pengeinstitutter brugt, ved at staten har ageret som garant i forbindelse med Bankpakke II.

Der har været store tab i langt de fleste pengeinstitutter i 2008, 2009 og 2010, og samtidigt har sikkerheder været under pres, da mange af de aktiver, der ligger bag sikkerhederne er blevet forringet i pris, og dermed er sikkerheden blevet mindre, og solvensen reduceret.

Det vil også være muligt at forøge solvensen ved at øge indtjeningen. Reducerer pengeinstituttet sine udlån vil det også kunne forøge solvensen, dog vil det formentlig være svært at komme af med de rigtige eller ikke ønskelige udlån, altså det vil sige, der hvor indtjeningen ikke står mål med den aktuelle risiko. Oplever et pengeinstitut pres på solvensen kan det få den konsekvens, at pengeinstituttet bliver mere forsigtigt og dermed ikke tager engagementer ind med for stor risiko.

Solvenskravet suppleres af § 124 stk. 4 om fastsættelse af pengeinstituttets individuelle solvensbehov ud fra deres individuelle risikoprofil, der fastsættes af direktionen og bestyrelsen. Dette kan føre til et højere solvensbehov end de 8 %. Hvis finanstilsynet ikke er enige i ledelsens vurdering, kan tilsynets fastsætte et solvensbehov over 8 %, som så bliver pengeinstituttets mindste solvenskrav. Solvensbehovet afspejler det samme som ”den tilstrækkelige basiskapital” som pengeinstituttet skal besidde. Ifølge kapitaldækningsbekendtgørelsen december 2009 er det også blevet et krav, at banker i deres regnskaber offentliggør deres individuelle solvensbehov. Det gøres for, at offentligheden og investor kan se, hvor risikobetonet banken er, samt for at være sikker på, at en bank har tilstrækkelig kapital til de forretninger og dermed risikoen banken påtager sig.

10.3 ICGR

ICGR står for Internal Capital Generation Rate og udtrykker hvor meget en bank i procent kan udvide sine aktiver, uden at ændre på egenkapitalen. Det er et udtryk for, hvor meget pengeinstitutterne kan udvide balancen med samme soliditet og uden yderligere risikoreduktion, idet forholdet mellem egenkapital og balance forbliver uændret. Ved risikoreduktion forstås som tidligere nævnt vægtningsreglerne i Bekendtgørelsen om Kapitaldækning. Nøgletallet ICGR er derfor en konkret brugbar måleenhed, når der tales vækst- og udlånsmuligheder, når der samtidig skal tages stilling til solvensens udvikling. ICGR viser konkret, hvor meget bankens balance kan stige med samme gennemsnitlige vægtning, uden at solvensen ændres.

Idet der ved udlånsekspansion skal tages højde for solvensens udvikling, kan ICGR være med til at sætte rammerne for udlånsekspansionen, idet nøgletallet tager højde for egenkapitalens vækst som

sættes op mod de samlede aktiver. Aktiverne, herunder udlån, kan derfor vokse med procenten for ICGR, dog under forudsætning af, at den gennemsnitlige risikovægtning fortsat er uændret.

Hvorvidt en høj eller lav ICGR er at foretrække er en vurderingssag. Det vil være naturligt, at foretrække en høj ICGR frem for en lav, idet nøgletallet defineres som evnen til at genere kapital. I ICGR bør der være plads til at rumme den årlige inflation og årlige rentetilskrivning. Den Europæiske Centralbank har et ønske om, at inflationen ikke skal stige mere end 2 %. En lav ICGR vil betyde, at pengeinstitutterne ikke har mulighed for at tjene penge nok til at opretholde og skabe solvens.

ICGR beregnes ud fra følgende formel:

1	Res. efter skat	(Res. efter skat – udbytte)	
(_____)	X (_____)	X (_____)	x 100
Egenkapital/aktiver	Aktiver	Res. efter skat	

Det første led beskriver den uvægtede solvens og er forholdet mellem egenkapitalen og de samlede aktiver.

Det andet led beskriver resultatet efter skat i forhold til de samlede aktiver, også kaldet afkastningsgraden (ROA). ROA beskriver værdien af det potentielle afkast aktieinvestorer, obligationsejere og øvrige kreditorer vil kunne få ved at indskyde kapital i pengeinstituttet. Afkastgraden viser altså, hvor god virksomheden er til at forrente den kapital, som virksomheden har haft rådighed over i perioden

Det tredje led beskriver, hvordan indtjeningen, dvs. resultatet fordeles, herunder hvor meget der anvendes til udbyttebetaling og hvor meget der anvendes til at forøge egenkapitalen.

10.4 WACC

For at vurdere hvorledes Østjydsk Bank og Sparekassen Østjylland finansierer sig, beregnes WACC. WACC står for "Weighted Average Cost of Capital", som på dansk står det for "den vejede gennemsnitlige omkostning for fremskaffelse af kapital". Denne beregning angiver de omkostninger til kapital som er finansieret i form af virksomhedens egenkapital samt de omkostninger der er finansieret i form af fremmedkapital, altså gælden. Omkostningen for egenkapital er typisk udbytte og kursstigning til aktionærer, hvorimod omkostningen for fremmedkapital er renter til bankens kreditorer – herunder kundernes indlån.

Formlen for WACC ser således ud:

$$\underline{K_w = K_d (1-T) L + K_e (1-L)}$$

Formlen kan deles op i to overordnede led.

1) $K_d (1-T) L$

Første led i formlen $K_d (1-T) L$ beregner omkostningen for bankens fremmedkapital efter skattefradrag for renteudgifter. For at finde prisen på fremmedkapital skal K_d først findes. K_d findes ved at sætte renteudgifter i forhold til gæld.

Når K_d er beregnet ganges K_d med $(1-T)$ for at få fradragsværdien af renteudgifterne indregnet.

Herefter ganges der med L . Ved at gange med L vejer man fremmedkapitalens andel op imod de samlede aktiver, hvorved den forholdsmæssige omkostning på fremmedkapitalen fremkommer.

2) $K_e (1-L)$

Andet led i formlen $K_e (1-L)$ er beregning af prisen på egenkapital. Her skal K_e først beregnes, hvilket gøres ud fra følgende formel: $K_e = r_f + b(k_m - r_f)$.

Når K_e er udregnet ganges tallet med $(1-L)$ for på samme måde at veje prisen på egenkapital i forhold til de samlede aktiver og derved finde dennes forholdsmæssige omkostning af de samlede passiver. Idet de to led lægges sammen fremkommer den samlede pris på pengeinstituttets samlede passiver.

Med dette tal har man altså mulighed for at anslå prisen på kapital og udvikling heri. WACC er med andre ord et udtryk for udviklingen i bankens udgifter til fremskaffelse af den kapital, der bl.a. lånes ud til kunder, og har derved, alt andet lige, en direkte effekt og påvirkning af bankens resultat og derved egenkapitalforrentningen. Kort sagt kan man sige, at jo lavere WACC, jo bedre er udgangspunktet for et godt resultat. Jo lavere resultatet af WACC er, jo højere vil værdien af virksomheden være. Som udgangspunkt siges det, at WACC bør være mindre end pengemarkedsrenten, idet pengeinstituttet i modsat fald kan investere sin kapital bedre på pengemarkedet og lukke ned for bankdriften. En referencerente der kan anvendes er CIBOR renten. For at kunne bedømme Østjysk Banks WACC har jeg valgt at sammenligne med udviklingen i CIBOR3. WACC og CIBOR3 er ikke 100 % sammenlignelige, idet WACC er et udtryk for det årlige gennemsnit, mens CIBOR3 bliver aflæst et bestemt tidspunkt på året, eks. i december måned. På trods af dette vurderer jeg dog stadig, at de kan bruges til at illustrere udviklingen.

Det er vigtigt at konkludere, at et pengeinstituts WACC altid bør ligge under pengemarkedsrenten, idet pengeinstituttet alternativt lige så godt kunne sælge samtlige af sine aktiver, betale deres gæld, og placerer egenkapitalen til markedsrenten, i stedet for at pådrage sig risikoen ved at drive pengeinstituttet.

Større pengeinstitutter vil typisk have en højere WACC end mindre pengeinstitutter. Grunden til det er, at de store pengeinstitutter ofte har finansieret størstedelen af deres aktiver ved funding på pengemarkedet til en forholdsvis højere rente, hvorimod de små pengeinstitutters fremmedkapital i langt større grad består af indlån fra kunderne, hvilket er langt den billigste måde at finansiere sit kapitalbehov.

11. Nøgletalsanalyse

11.1 Østjydsk Bank

11.1.1 Solvens

Figur: 10

I 1000 kr.	2008	2009	2010
Basiskapital efter fradrag	1.001.376	1.148.691	1.109.713
Risikovægtede poster	6.321.868	6.474.804	6.263.017
Solvens	15,8 %	17,7 %	17,7 %

Østjydsk Banks solvensprocent steg fra 2008 – 2009 og har holdt samme niveau i 2010. Basiskapitalen steg fra 2008 – 2009 og faldt igen i 2010.

De risikovægtede poster steg fra 2008 – 2009, men faldt igen til under niveauet i 2008.

Banken hjemtog som sagt i juni måned 2009 hybrid kernekapital på 157 mio. kr. fra staten, jfr. mulighederne herfor i Bankpakke II. Denne hybride kapital indgår i bankens ansvarlige kapital, som anvendes ved opgørelsen af bankens kernekapitalprocent og solvensprocent. Den supplerende kapital er opdelt på 6 forskellige lån, med et enkelt lån som forfalder i 2012, og resten der forfalder

i 2014 og 2015. I opgørelsen af bankens solvensprocent, kan medregnes 337,4 mio. kr. af den supplerende kapital på 403,2 mio.²⁰

Bankens solvensbehov er opgjort efter § 124 stk. 4 i Lov om finansiel virksomhed. Nedenstående diagram viser oversigt af den tilstrækkelige basiskapital og solvensbehov fordelt på 4 kategorier.

Østjysk Banks solvensbehov opdelt på risikoområder

Risikoområde pr. 31.12.2010	Tilstrækkelig basiskapital i kr. 1.000,00	Solvensbehovet i Pct.
Kapital til dækning af kreditrisiko	592.311	9,45 pct.
Kapital til dækning af markedsrisiko	66.731	1,07 pct.
Kapital til dækning af operationel risiko	41.692	0,66 pct.
Kapital til dækning af øvrige risici	- 52.862	- 0,84 pct.
Tilstrækkelig basis og solvensbehov i alt	<u>647.872</u>	<u>10,34 pct.</u>

Kilde: Risikorapport 2010

Basiskapital efter fradrag	1.109.713 t.kr.
Tilstrækkelig basiskapital	647.872 t.kr.
Solvensprocent	17,7 %
Solvensbehov	10,3 %
Solvensoverdækning i procentpoint	7,4 %

Solvensbehov og solvensoverdækning

²⁰ Østjysk Banks Årsrapport 2010

Banken har opgjort solvensoverdækningen til 7,4 pct. point ud fra et solvensbehov på 10,3 pct. og en faktisk solvensprocent på 17,7. Solvensoverdækningen anses umiddelbart for at være tilfredsstillende. Solvensoverdækningen vil kunne sikre bankens fortsatte drift og medvirke til bankens fortsatte udvikling. Bankens solvensbehov ligger dog over minimumslovkravet på de 8 %, hvilket betyder for banken, at det er vigtigt at de har tilstrækkelig basiskapital til at stå imod kommende tab. Det er samtidig vigtigt, at dette behov bliver ændret løbende, så det stemmer overens med det aktuelle behov.

Kreditrisikoen er bankens største risikoområde, hvorfor den største del af solvensbehovet kan henføres hertil. Banken har derfor også stor fokus på netop dette risikoområde. Den væsentligste del af den afsatte kapital inden for kreditrisikoområdet kan henføres til de foretagne stresstests samt kunder med finansielle problemer. Størrelsen af sidste nævnte er afhængig af konjunktursituationen. Den afsatte kapital til markedsrisiko kan primært henføres til renterisikoen på instituttets fastforrentede obligationsbeholdning, aktierisiko og valutarisiko. Under kategorien operationelle risici, er der afsat kapital til dækning af risiko for tab på grund af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inklusive retslige risici. Øvrige risici er kapital krav til vækst, fald i indtjening, strategiske risici og omdømmerisici.

Man taler om, at stramme op på Basel II reglerne, for at sikre at de danske pengeinstitutter har tilstrækkelige basiskapital til at modstå tab når der er lavkonjunkturer som nu. Skulle der komme nogle opstramninger, der betyder at solvenskravet sættes op med f.eks. 0,5 – 2 %, vil Østjydsk Bank fortsat have en overdækning.

11.1.2 ICGR for Østjysk Bank

Nedenfor i tabellen er angivet de tal der er anvendt i forbindelse med udregningen af ICGR for Østjysk Bank.

Figur: 11

Østjysk Bank (1.000 kr.)	2008	2009	2010
Årets resultat eft. skat	38.737	18.365	8.920
Egenkapital	619.544	632.251	648.578
Aktiver	5.902.454	6.133.580	6.978.920
Udbytte	0	0	0
ICGR²¹	6,25	2,90	1,37
ROA	0,66	0,30	0,13
Capital Ratio	9,53	9,71	10,76

Set ud fra formelen er en udlånsvækst båret af forøgelse i:

- Return on assets/afkastningsgraden (ROA) og/eller (2. led)
- Earnings retention ratio (3. led)

Eller fald i

- Capital ratio (1. led)

Som det ses ud fra beregningerne har Østjysk Bank i 2008 en ICGR på 6,30 % mens den i 2009 er helt nede på 2,903 % og på 1,375 % i 2010. Den største faktor i forhold til dette fald, skyldes resultatet efter skat er faldet de seneste 3 år.

Samtidig med et fald i "Capital Ratio" sker en stigning i ROA. Den mest markante forandring er afkastningsgraden. ROA er faldet fra 0,66 % i 2008 til 0,13 % i 2010. En tommelfingerregel siger, at ROA over 1 % er godt. Man må derfor konkludere at resultatet fra 2008 - 2010 ikke på noget tidspunkt har været tilfredsstillende for Østjysk Bank.

Der er ingen ændringer sket i det 3. led. De deltagende pengeinstitutter i Bankpakke I, har vedtaget ikke at udbetale udbytte på aktier indtil ordningens ophør den 30. september 2010. Der har således ingen af årene været udbetalt udbytte.

²¹ Se bilag 1,2 og 3 for udregningen.

Nedgangen i ROA fra 2008 – 2010 har den betydning, at Østjydsk Bank kan vokse betydeligt mindre på aktivsiden uden at miste solvens. Om ICGR resultatet for 2008 er acceptabelt i forhold til markedsvilkårene er op til en vurdering i forhold til andre pengeinstitutter. Vi er pt. er inde i en periode hvor pengeinstitutterne skal forberede sig på nogle magre år indtjeningsmæssigt og mulighederne for stigning i udlån er ikke fordelagtigt, såfremt de skal nedskrives senere og dermed vil påvirke resultatet.

Konklusionen på beregningerne er, at ICGR viser, at Østjydsk Bank ikke kan udvide deres udlån ret meget mere uden at det vil påvirke deres solvens ud fra regnskabsåret 2010. Der kan desuden ikke indeholdes inflation og rentetilskrivninger heri.

11.1.3 WACC Østjydsk Bank

Figur: 12

2008	3,55
2009	2,54
2010	2,10

²²

Som man kan se, falder WACC kraftigt fra 2008 til 2009 og falder yderligere igen i 2010. Det er altså blevet billigere for banken at fremskaffe kapital i 2008 - 2010. Dette udspringer sig i det stigende renteniveau der opstod mellem pengeinstitutterne i midten af 2008. Faldet skyldes yderligere en større andel af indlån i forhold til udlån i Østjydsk Bank, hvilket betyder, at de ikke er så sårbare overfor en stigning i prisen på pengemarkedet, da bliver det mindre nødvendigt at funde sig i finansmarkedet, hvilket generelt er en dyrere finansieringskilde.

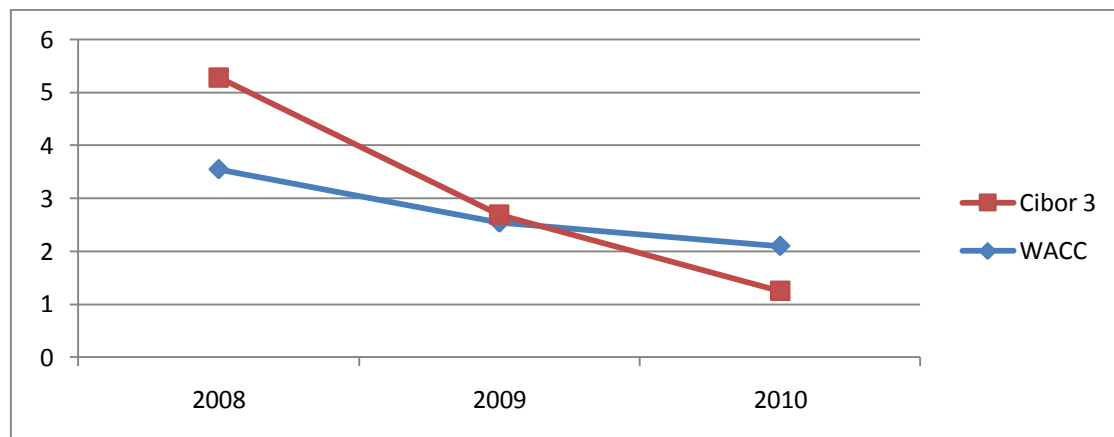
Østjydsk Bank har, som mange andre små pengeinstitutter, finansieret en stor del af udlånet gennem indlån. Stigning i priserne på indlån via højrente produkter har dermed større betydning for WACC hos de mindre pengeinstitutter end større pengeinstitutter. Da indlånet er blevet større sker det væsentligste fald på den fremmede finansiering. Samtidig har der på grund af uroen på finansmarkederne været faldende renteniveau og betyder en reduktion af udgifterne til fremmedkapitalen (kd).

Figur: 13

²² Se bilag 1, 2 og 3 for udregning af WACC

Østjysk Bank	2008	2009	2010
WACC	3,55	2,54	2,10
Cibor 3	5,28	2,48	1,25 ²³
Cibor 12	5,42	2,65	1,78

Figur: 14

Østjysk Bank havde i 2008 en lavere WACC i forhold til cibor 3, hvilket vurderes at banken har formået at klare sig ganske flot med fundingen af de vejede gennemsnitlige kapitalomkostninger. I 2009 fik Østjysk Bank en højere WACC og 2010 bød på en WACC på 2,10 % og vurderes resultatet i forhold til cibor 3 på gennemsnittet på 1,25 % for 2010, har Østjysk Bank formået at have en højere WACC end cibor 3, hvilket vurderes ikke at være tilfredsstillende. Det er vigtigt for et pengeinstitut at ligge under Cibor 3 renten for at kunne konkurrere på prisen på penge, og derfor er Østjysk Banks WACC ikke tilfredsstillende for 2009 og især for 2010.

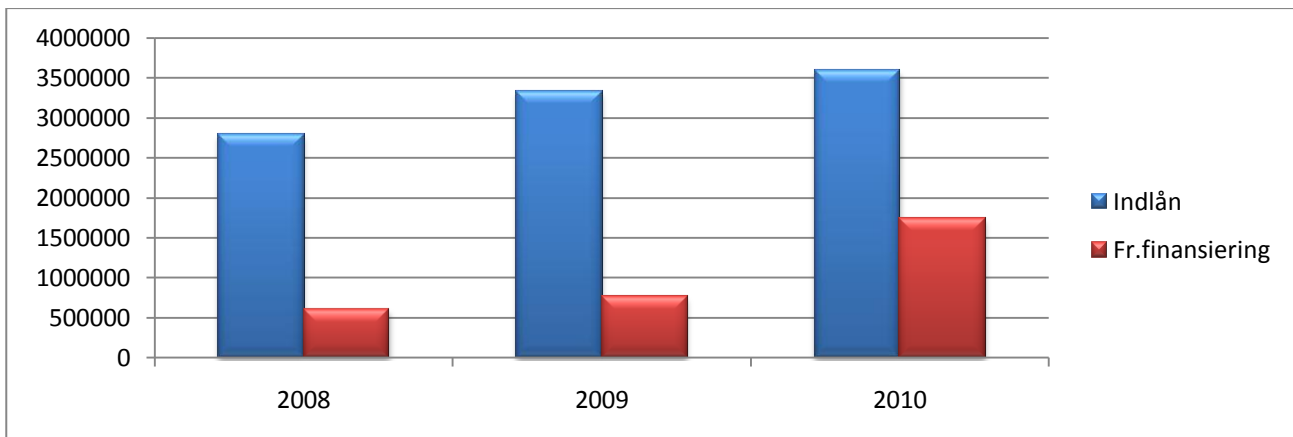
Hvis man ser på udviklingen over den valgte periode viser tallene at Østjysk Bank ikke har formået at tilpasse sine finansieringsomkostninger i samme takt, som reference renten Cibor 3 er faldet.

Udfordringen for Østjysk Bank er, at når man som bank i så høj grad er finansieret med indlån, som skal honoreres, kan banken få problemer med at måle sin WACC mod Cibor 3 renten, da det er svært at tilbyde en meget lav rente til indlåns kunder i det generelle marked, uden det betyder at indlånsmidlerne vil søge andre steder hen til højere forrentning.

²³ <http://nationalbanken.statistikbank.dk/nbf/104107>

Nedenstående diagram viser hvordan fordelingen er mellem indlån og fremmed finansiering i Østjysk Bank. Det ses at indlånet over perioden fra år 2008 er steget fra kr. 2,793 mia. til kr. 3,591 mia. i 2010.

Figur: 15

Kilde²⁴

Denne figur viser, at Østjysk Bank har meget stor grad af indlånsfinansiering, hvilket betyder at bankens WACC vil blive ekstra hårdt ramt ved en stigning i betaling for indlån eller hvis der sker indlånsfald pga. øget konkurrence fra andre pengeinstitutter.

Nedenstående tal viser en uddybning af WACC beregningen. Nedenfor kan man nemlig se mellemresultatet for hvad prisen for fremmedkapitalen er, og hvad prisen for egenkapitalen er og har været igennem årene, for bedre at kunne analysere på, hvor udviklingen ligger.

Figur: 16

Uddybning af prisen på kapitalen i pct.	Fremmedkapitalen (venstre side)	Egenkapitalen (Højre side)
2008	2,7	0,84
2009	1,72	0,82
2010	1,36	0,74

²⁴ Tal fra Østjysk Årsrapporter. Indlån vs. Fremmed finansiering (udstedte obligationer og efterstillede kapital)

Ovenstående figur viser udviklingen på Østjysk Banks fremmedkapital og henholdsvis udviklingen på prisen på egenkapitalen. Som man kan se og som også tidligere er konkluderet, ses det, at prisen på fremmedfinansieringen falder. Prisen på egenkapitalen falder ikke i samme tempo.

11.2 Delkonklusion for Østjysk Bank

Østjysk Banks solvens har været uændret fra 2009-2010 på 17,7 %. Overdækningen i forhold til bankens behov er 7,4 %. Behovet der er sat er altså højere end de 8 %, der er minimumskravet. Østjysk Bank har især haft store nedskrivninger i 2010 og overdækningen er til fremtidige tab. Overdækningen er umiddelbart ok i forhold til bankens eget opgjort behov.

Begningerne for ICGR viser, at Østjysk Bank ikke kan udvide deres udlån ret meget mere uden at det vil påvirke deres solvens ud fra regnskabsåret 2010. Der kan desuden ikke indeholdes inflation og rentetilskrivninger heri. ICGR for Østjysk Bank er dermed ikke acceptable.

2010 bød på en WACC på 2,10 % og vurderes resultatet i forhold til cibor 3 på gennemsnittet på 1,25 % for 2010, har Østjysk Bank formået at have en højere WACC end cibor 3, hvilket vurderes ikke at være tilfredsstillende. Dog i dette marked, hvor renteniveauet er så lavt og der er rift om indlånet, er bankerne i konkurrence på renten om at få indlånet.

11.3 Sparekassen Østjylland

11.3.1 Basiskapital og solvens

Figur: 17

I 1000 kr.	2008	2009	2010
Basiskapital efter fradrag	786.221	938.654	928.875
Risikovægtede poster	6.691.236	6.294.785	5.772.784
Solvens	11,8 %	14,9 %	16,1 %

Basiskapitalen stiger fra 2008 – 2009 og falder en smule igen i 2010.

Sparekassens risikovægtede poster falder til gengæld kraftigt gennem de 3 år.

En stigende basiskapital og samtidigt faldende risikovægtede poster betyder, at sparekassens solvensprocent stiger kraftigt, hvilket er en positiv udvikling for sparekassen.

I 2009 blev der hjemtaget hybrid kernekapital via Bankpakke II på kr. 300 mio. der dermed giver en højere basiskapital for Sparekassen Østjylland i 2009 og dermed også en højere solvens. Supplerende kapital er igennem de 3 år faldet med ca. 50 mio. kr.

Sparekassens solvensbehov opdelt på risikoområder

Risikoområde pr. 31.12.2010	Tilstrækkelig basiskapital i kr. 1.000,00	Solvensbehovet i Pct.
Kapital til dækning af kreditrisiko	554.467	9,60 %.
Kapital til dækning af markedsrisiko	59.625	1,03 %
Kapital til dækning af operationel risiko	35.376	0,61 %.
Kapital til dækning af øvrige risici	-6.575	-0,10 %
Ejendomsrisici	25.347	0,44 %
Tilstrækkelig basis og solvensbehov i alt	668.241	11,58 %

Kilde: Risikorapport 2010

Sparekassens overdækning/kapitalforhold:

Basiskapital efter fradrag	928.875 t.kr.
Tilstrækkelig basiskapital	606.521 t.kr.
Solvensprocent	16,1 %
Solvensbehov	11,58 %
Solvensoverdækning i procentpoint	4,52

Solvensoverdækningen anses af Sparekassen Østjylland for at være meget tilfredsstillende. Solvensoverdækningen vil kunne sikre sparekassens fortsatte drift og medvirke til sparekassens

fortsatte udvikling. Fjerner man til gengæld den hybride kapital Sparekassen har hjemtaget via Bankpakke II, vil bankens solvens blive 10,88 %, hvor deres behov er på 11,58 %. Det vil sige, at hvis ikke de risikovægtede poster falder yderligere, eller basiskapitalen forhøjes yderligere, vil det have en meget stor betydning for Sparekassens videre drift. Dog skal det tilføjes, at den hybride kapital kan tilbagebetales fra 2012, hvis det ønskes. Men Sparekassen Østjylland er derfor meget afhængig af denne hybride kernekapital.

Kreditrisikoen er sparekassens største risikoområde, hvorfor den største del af solvensbehovet kan henføres hertil. Sparekassen har derfor også stor fokus på netop dette risikoområde.

Den afsatte kapital til markedsrisiko kan primært henføres til renterisikoen på sparekassens fastforrentede obligationsbeholdning, aktierisiko og valutarisiko. Under den operationelle risiko er der afsat kapital til dækning af risiko for tab på grund af uhensigtsmæssige eller mangelfulde interne processer, menneskelige og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, inklusive retslige risici.

11.3.2 ICGR

Nedenfor i tabellen er angivet de tal der er anvendt i forbindelse med udregningen af ICGR for Sparekassen Østjylland

Figur: 18

Sparekassen Østjylland (1.000 kr.)	2008	2009	2010
Årets resultat eft. Skat	- 169.141	- 135.239	- 13.091
Egenkapital	605.533	484.715	494.318
Aktiver	7.791.489	6.918.973	6.282.950
ICGR²⁵	- 27,91	- 27,89	- 2,63
ROA	- 2,17	- 1,95	- 0,21
Capital Ratio	12,87	14,27	12,72

Set ud fra formelen er muligheden for udlånsvækst båret af forøgelse i afkastningsgraden (ROA)
Eller fald i Capital ratio (1. led)

²⁵ Se bilag 4,5 og 6 for udregningen af ICGR nøgletallene for hhv. 2008, 2009 og 2010

Som det ses ud fra beregningerne har Sparekassen Østjylland i 2008-2010 en negativ ICGR. Grunden til, at ICGR er negativ skyldes det negative resultat sparekassen har haft de seneste 3 år. En negativ ICGR betyder, at balancen skal nedbringes med ICGR procenten, hvis soliditeten ikke skal påvirkes. ICGR stiger dog mod 2010, grundet et mindre negativt resultat. Sparekassen Østjylland har derfor ikke mulighed for at øge deres udlån yderligere uden det påvirker solvensen. Dette må siges at være ikke tilfredsstillende for sparekassen. Sparekassen skal derfor være meget opmærksom på, hvor meget deres udlån øges uden yderligere basiskapital.

11.3.3 WACC

Nedenfor ses de udregnede WACC tal for Sparekassen Østjylland for 2008 – 2010.

Figur: 19

2008	3,08
2009	2,51
2010	2,06

²⁶

Der er det samme gældende for Sparekassen Østjylland som for Østjydsk Bank, nemlig at WACC falder fra 2008 til 2010.

Figur: 20

Sparekassen Østjylland	2008	2009	2010
WACC	3,08	2,51	2,06
Cibor 3	5,28	2,48	1,25 ²⁷
Cibor 12	5,42	2,65	1,78

Sparekassen Østjylland havde i 2008 en WACC på 3,08 % og vurderes resultatet i forhold til Cibor 3 på gennemsnittet på 5,28 %, har Østjydsk Bank formået at klare sig ganske flot med fundingen af de vejede gennemsnitlige kapitalomkostninger. I 2009 er der igen det samme gældende som for Østjydsk Bank, der næsten har samme WACC, at den er en smule højere end Cibor 3. I 2010 falder Cibor 3 væsentligt, men Sparekassen Østjyllands WACC formår ikke at falde tilsvarende og det betyder at Sparekassens WACC i 2010 er væsentligt højere end Cibor 3, hvilket ikke er acceptabelt for Sparekassen. Sparekassen har dermed ikke formået at nedbringe rentesatsen på indlån, eller har

²⁶ Se igen bilag 4,5 og 6 for WACC beregningen

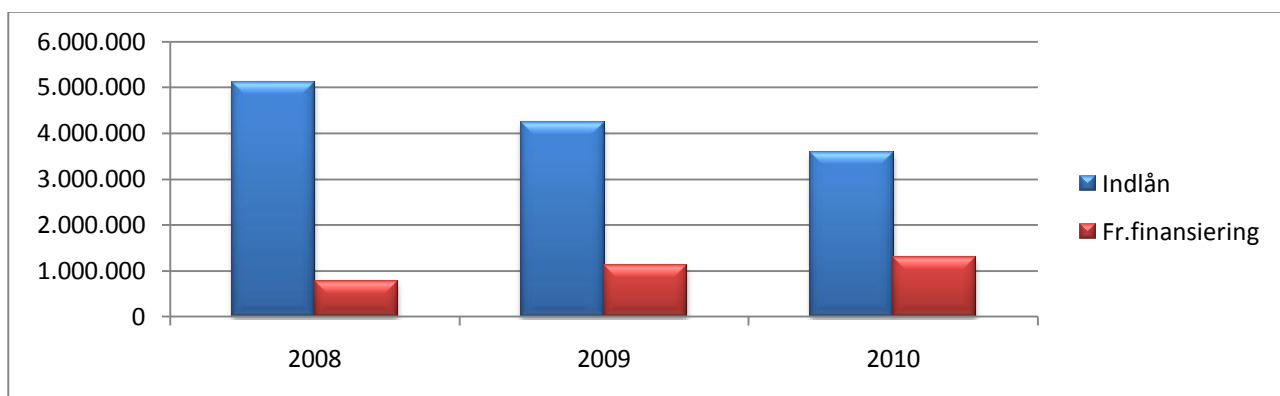
²⁷ <http://nationalbanken.statistikbank.dk/nbf/104107>

af forretningsmæssige årsager ikke ønsket at gøre dette, da banken er i hård konkurrence med andre pengeinstitutter om indlånet.

Sparekassen Østjyllands indlån steg i løbet af årene, men udlånet steg endnu mere og i 2009 og 2010 har sparekassen underskud på indlån. Sparekassen har derfor et større behov for at funde sig i disse to år. De er derfor blevet mere sårbare, da fremmedfinansiering er dyrere end almindeligt indlån.

Nedenstående diagram viser hvordan fordelingen er mellem indlån og fremmed finansiering og hvordan udviklingen har været i Sparekassen Østjylland. Det ses at indlånet over perioden fra år 2008 er steget fra kr. 2,793 mia. til kr. 3,591 mia. i 2010.

Figur: 21

Kilde²⁸

Denne figur viser, at der er en meget stor grad af indlånsfinansiering især i 2008, hvilket betyder at sparekassens WACC vil blive ekstra hårdt ramt ved en stigning i betaling for indlån eller hvis der sker indlånsfald pga. øget konkurrence fra andre pengeinstitutter. Dog ses det også, at indlånet falder kraftigt og fremmedfinansieringen dermed er steget på baggrund af det hjemtaget hybride kernekapital.

Nedenstående tal viser en uddybning af WACC beregningen. Nedenfor kan man nemlig se mellemresultatet for hvad prisen for fremmedkapitalen er, og hvad prisen for egenkapitalen er og har været igennem årene, for bedre at kunne analysere på, hvor udviklingen ligger.

²⁸ Tal fra Østjydsk Årsrapporter. Indlån vs. Fremmed finansiering (udstedte obligationer og efterstillede kapital)

Figur: 22

Uddybning af prisen på kapitalen i pct.	Fremmedkapitalen (venstre side)	Egenkapitalen (Højre side)
2008	2,68	0,40
2009	2,21	0,29
2010	1,76	0,30

Ovenstående figur viser udviklingen på Sparekassens fremmedkapital og henholdsvis udviklingen på prisen på egenkapitalen. Som man kan se og som også tidligere er konkluderet, ses det, at prisen på fremmedfinansieringen falder. Prisen på egenkapitalen falder ikke i samme tempo.

11.4 Delkonklusion for Sparekassen Østjylland

Sparekassens solvens er på 16,1 % og en overdækning på ca. 4. Overdækningen skyldes blandt andet den hjemtaget hybride kernekapital. Havde banken ikke haft denne var solvensen lavere end dens behov. Sparekassens nedskrivningsbehov blev sat ned igen fra 2009 til 2010, men skulle det ændre sig tilbage igen, vil jeg tro Sparekassen vil have nogle udfordringer med at have en tilstrækkelig basiskapital og dermed solvens.

Sparekassens ICGR er negativ på grund af deres negative årsresultater. Dette er ikke en fornuftig udvikling for Sparekassen, da deres solvens vil blive påvirket, hvis ikke der kommer mere basiskapital til.

I 2010 falder Cibor 3 væsentligt, men Sparekassen Østjyllands WACC formår ikke at falde tilsvarende og det betyder at Sparekassens WACC i 2010 er væsentligt højere end Cibor 3, hvilket ikke er acceptabelt for Sparekassen. Sparekassen har dermed ikke formået at nedbringe rentesatsen på indlån, eller har af forretningsmæssige årsager ikke ønsket at gøre dette, da sparekassen er i hård konkurrence med andre pengeinstitutter om indlånet.

12. Sammenlægning af Sparekassen Østjylland og Østjydsk Bank

12. 1 Synergier ved sammenlægning af Østjydsk Bank og Sparekassen Østjylland

Der kommer større og større krav til de danske pengeinstitutter, både lovgivningsmæssigt, men også fra kunderne. Pengeinstitutterne skal hele tiden forny sig, tænke på nye ideer og konstant være opdateret på nye regler og være klar til at omstille sig, hvis der stilles krav om dette. Ønsker Østjydsk Bank og Sparekassen Østjylland fortsat at være et moderne og tidssvarende pengeinstitut, der kan konkurrere på lige vilkår med sine konkurrenter, vil det være en fordel for både sparekassen og banken at blive sammenlagt og benytte sig af de stordriftsfordele der medfølger. De fordele der bl.a. kan medfølge ved en sammenlægning af de to pengeinstitutter er:

- Nedlæggelse af 1 hovedsæde
- Nedlæggelse af få overlappende og mindre filialer
- Reducering af medarbejdere
- Samlet fokus på løsninger
- Øget markedsomfang
- Optimering af driften
- Mindre konkurrence

Ved en sammenlægning af de to pengeinstitutter må man se på den betragtning, hvilket hovedkontor der vil være mest hensigtsmæssigt og egnet til det fremadrettede hovedkontor. Hovedkontorerne er i dag placeret i Mariager for Østjydsk Bank og Hammel for Sparekassen Østjylland. I Hammel er der både et hovedsæde og en kundeafdeling, hvorfor man umiddelbart uden de helt store rokeringer for både kunder og medarbejdere kunne nedlægge Sparekassen Østjyllands hovedsæde og dermed bibeholde Østjydsk Banks hovedsæde i Mariager. Umiddelbart kunne det måske godt have været en fordel at flytte hovedsædet for ny Østjydsk Bank til et mere centralt sted i Østjylland, men da det ikke er de bedste tider til at sælge ejendomme, vil min anbefaling være, at man bibeholder hovedsædet i Mariager og i første omgang på den fælles resultatopgørelse og balance spare hovedsædet i Hammel.

Filialmæssigt er både Østjydsk Bank og Sparekassen Østjylland repræsenteret i Skanderborg og Horsens, hvilket er en forholdsvis beskeden overlapning.

Nedenfor er et forslag til nedlægning af filialer angivet og er foretaget ud fra en vurdering af, hvor mange medarbejdere der er ansat i afdelingen og hvor filialerne er beliggende i forhold til hinanden. Det er derfor en forudsætning, at de tilbageværende lokaler vil kunne rumme nye medarbejdere.

Nedlæggelse af filialer:

- Hovedsædet i Hammel (Sparekassen Østjylland – 71 medarbejdere)
- 1 filial i Skanderborg
- 1 filial i Horsens
- Østbirk afdeling (Sparekassen Østjylland – 5 medarbejdere)
- Thorsø afdeling (Sparekassen Østjylland – 2 medarbejdere)
- Gjerlev afdeling (Østjydsk Bank – 5 medarbejdere)

Ved nedlægning af disse funktioner vil hovedkontoret stå tomt, og ejendommen kan derved lejes ud til andre lejere. Bygningen er formentlig ejet af Sparekasse koncernen. Filialerne er også ejendomme Sparekassen har lejet sig ind ved og lejeaftalen kan derfor opsiges og besparelsen på lejeudgifterne vil derfor slå hurtigt igennem i driftsudgifterne.

Den fremtidige bestyrelse vil komme til at bestå af 15 medlemmer mod 6 i Østjydsk Bank i dag og 9 i Sparekassen Svendborg. Bestyrelsen skal ikke nødvendigvis bestå af det samme antal medlemmer, som de to nuværende organisationers, men det kan være ønskeligt at man har kvalitet i bestyrelsen, idet de fremtidige udfordringer i en bank kræver indsigt og kvalifikationer.

Sammenlægningen af de to pengeinstitutter på denne måde kan blive en succes, idet der sker en udvidelse af Østjydsk Banks eksisterende filialnet med tilhørende ”nye” kunder samt medarbejdere, da en tilsvarende oparbejdning af en fornuftig kundeportefølje, samt ansættelser af nye medarbejdere inklusiv oplæring kan blive dyr. Bankens kendskab i omegnen vil blive øget og kan samtidig give grundlag for yderligere forretninger. Succeskriterierne for forretningen vil derfor være store, idet Sparekassen Østjyllands afdelinger allerede har personale, kunder og forretningsgrundlaget til at lave yderligere forretninger. Kunderne vil kunne opleve effekten af en større bank, ligesom det både forretningsmæssigt og driftsmæssigt vil være fordelagtigt at blive sammenlagt grundet stordriftsfordele. Begge pengeinstitutter har mange af de samme samarbejdspartnere, både indenfor edb, men også Bank Invest, Privatsikring mv. Det vil sige, at ser man på produkterne som Østjydsk Bank og Sparekassen Østjylland tilbyder kunderne, er disse ret ensartede og der vil ikke skulle foretages yderligere oplæring af medarbejderne i produkterne og edb'en.

Sparekassen Østjylland dækker rent geografisk de områder, hvor Østjydsk Bank ikke er repræsenteret. Ved et eventuelt opkøb ville Østjydsk Bank således være stærkt repræsenteret i Østjylland.

Udover nedlæggelse af filialer vil det være hensigtsmæssigt, at kigge nærmere på mulighederne for reducere af medarbejderne. En mulighed for reducere af omkostningerne er, at en række stabsfunktioner, som eksisterer i begge organisationer i dag, kan reduceres kraftigt. Disse afdelinger kan være regnskabs- og økonomiafdelingerne, kreditaftdelingerne og marketingsafdelingerne mv. En anslået besparelse vil derfor være at omkring 35 medarbejdere vil kunne spares væk. Besparelsen vil være på stabsmedarbejdere og enkelte servicemedarbejdere i de filialer der nedlægges. Med en anslået årsløn på kr. 400.000 vil dette give en besparelse på ca. 14. mio. årligt. Besparelsen vil primært kunne findes i stabsafdelingerne, og indtjeningsmæssigt stadig skabe den samme indtjening. Ud over selve besparelsen i form af aflønning til personale reduceres de omkostninger, der er forbundet med det at have ansat medarbejdere også. Her tænkes på administrationsomkostninger, udgifter til pc og telefon pr medarbejder, udgifter til opkobling på datacentral pr. medarbejder samt udgifter til uddannelse mv.

Renteudgifterne forventes også, at kunne reduceres i den nye organisation. Det forventes, at det bedre økonomiske grundlag, vil betyde lavere funding omkostninger på pengemarkedet.

Denne besparelse er ikke indregnet i nedenstående resultatopgørelse.

Østjydsk Banks værdier, er at være lokal og tæt på kunderne. De nedskrevne strategiske værdier er tid, handlekraft, lokal og personlige relationer, der signalerer både overfor kunderne, men også overfor medarbejderne, at det lokale er det fremtrædende i værdisættet. Sparekassen Østjylland er netop en meget lokal sparekasse, der har nedskrevet værdierne arbejdsglæde, loyal og kompetence. De dominerende værdier i sparekassen, er primært rettet mod medarbejderne. Sammenlægger man disse værdier, vil værdierne være rettet både mod kunderne, med lokal og personlige relationer som det fortsættende og værdier rettet mod medarbejderne, der fortsat bør være glade for at gå på arbejde med værdierne arbejdsglæde og kompetence. Disse samlede værdier kommer meget bredt om det sammenlagte pengeinstitut, der tilfredsstiller alle, der giver et godt grundlag for en sammenlægning.

12.2 Omdannelse af sparekassen

I forbindelse med sammenlægningen, er der flere forskellige love der regulerer området. Her skal nævnes Bekendtgørelse af lov om finansiel virksomhed, Lov om aktieselskaber og Lov om erhvervsdrivende fonde som regulerer hvert sit område i sammenhæng med hinanden.

Som tidligere beskrevet skal sparekasser efter Bank- og Sparekasseloven være selvejende institutioner, i modsætning til banker, der skal være aktieselskaber.

På grund af bankers og sparekassers forskellige juridiske organisationsform var der imidlertid forskel på mulighederne for kapitaltilførsel. Mens bankerne har mulighed for at tilføre kapital ved en aktieudvidelse eller ved udstedelse af konvertible obligationer, var sparekasserne henvist til at fremskaffe den fornødne kapital ved egenkonsolidering eller garantikapital, som sammenlignet med aktiekapital ikke er tilsvarende fleksibel og attraktiv.

På grund af skærpede konkurrencevilkår, gennemførtes i 1988 en ændring af bank- og sparekasseloven således, at sparekasser kan omdannes til aktieselskaber og her i gennem få tilført ny egenkapital. Følgende model anvendes ved opkøb og fusioner²⁹:

- Fondsmodellen (med eller uden holdingaktieselskab)³⁰

12.2.1 Fondsmodellen

Ifølge §§ 207-210 i lov om finansiel virksomhed (FIL) kan en sparekasse omdannes til sparekasseaktieselskab efter den såkaldte ”fondsmodel”.

Ved omdannelsen overdrages sparekassens aktiver og passiver, herunder egenkapital, til det fortsættende pengeinstitut, se model nedenfor. Samtidig oprettes en erhvervsdrivende fond, der får overdraget kroner eller aktier fra det fortsættende pengeinstitut, svarende til værdien af sparekassens reserver, efter at garantikapitalen er ombyttet til aktiekapital til en skønnet markedskurs.

Den simple måde, hvorpå Østjysk Bank betaler for købet af Sparekassen Østjylland, er en kontant betaling, hvor banken overfører kontanter til den nye fond, og så bestemmer fonden selv, hvordan den disponerer over denne indtægt.

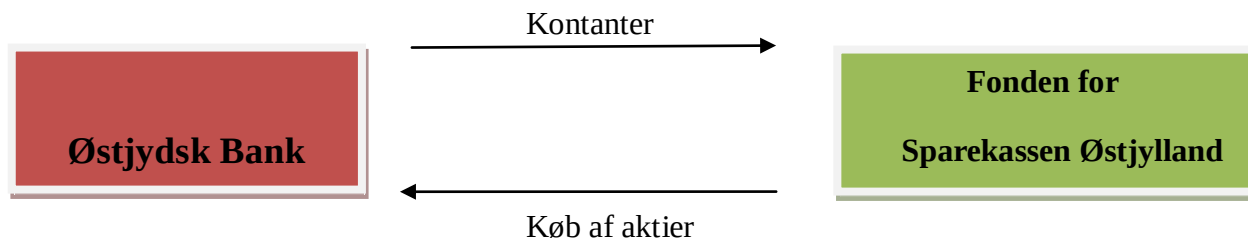
En anden mulighed for Østjysk Bank er, at betale købet af Sparekassen Østjylland med aktier i Østjysk Bank. Dette kan gøres ved, at der i stedet for, at der overføres kontanter til den nye fond,

²⁹ <http://www.fm.dk/FM/GamlePub/aktivejerskab/data/kap11app1.htm> (finansministeriet)

³⁰ <http://www.skattemail.dk/jurvejil/display.asp?oId=104466&vId=203612&tId=S.D.1.11.3%20Sparekassers%20omdannelse%20til%20aktieselskaber%20-%20FUL%20%A7%2014%20a>. Sparekassers omdannelse til aktieselskaber - FUL § 14 a

så overføres der aktier i Østjydsk Bank for en modværdi af egenkapitalen minus garantkapitalen. Dette vil betyde, at Fonden for Sparekassen Østjylland vil eje aktiemajoriteten i Østjysk Bank og skal derfor anmelde dette i henhold til aktieselskabslovens §§ 28a og 28b.

Dette er illustreret nedenfor i modellen:

For så vidt angår den del af egenkapitalen, der består af garantikapital, følger det dog af FiL § 208, stk. 2, at garantierne skal have mulighed for at vælge enten at ombytte garantibeviserne til aktiekapital i det nye pengeinstitut til en skønnet markedskurs eller at modtage kontant indløsning. Derudover kan sparekassen tilbyde garantierne at lade deres garantikapital indestå i sparekasseaktieselskabet i en periode på indtil 5 år, hvorefter garantikapitalen skal indløses.

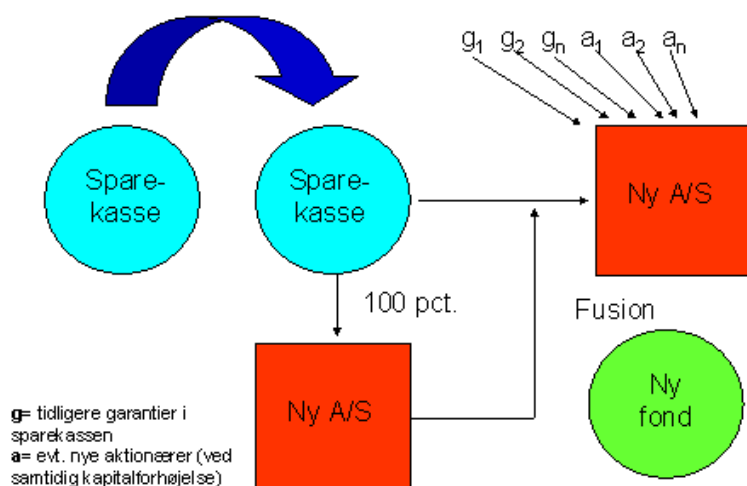
Det primære formål med modellen er, at sikre en i realiteten uforandret videreførelse af sparekassevirksomheden. Det er desuden afgørende, at de i sparekassen opsamlede reserver fortsat er til rådighed for sparekassens drift samtidig med, at de fremtidige aktionærer i aktieselskabet ikke får andel i disse midler.

Ved omdannelsen kan det fortsættende pengeinstitut altså få to aktionærgrupper, nemlig fonden og de tidligere garantier. Der kan ved omdannelsen også være en forhøjelse af aktiekapitalen, der tegnes af "eksterne" aktionærer.

Endelig følger det af FiL § 210, at vedtægterne i det nye fortsættende pengeinstitut, der i forbindelse med omdannelsen, skal indeholde en stemmeretsbegrænsning, der sikrer, at det hidtidige garantdemokrati i sparekassen fortsættes.³¹

Figur: 23

³¹ <http://www.finanstilsynet.dk/da/Regler-og-praksis/Afgoerelser/2010/FIL-207-210-Fortolkning-om-omdannelse.aspx>

12.2.2 Sagsgangen

Sagsgangen vil være følgende: Der træffes beslutning om opkøb på Sparekassen Østjyllands repræsentantskabsmøde. Samtidig træffes der beslutning om opkøb på generalforsamlingen i Østjydsk Bank. Det fremgår af fusions- og omdannelsesplanen for Sparekassen Østjylland og Østjydsk Bank, at der, inden omdannelsen bliver vedtaget, skal besluttes om der skal foretages en kapitalforhøjelse i Østjydsk Bank. På generalforsamlingen i Østjydsk Bank, skal der derfor, som det første punkt på dagsordenen, træffes beslutning om kapitalforhøjelse i form af en rettet emission inden for et nærmere fastsat interval, der beskrives nærmere i senere afsnit. Som andet punkt på dagsordenen træffes der beslutning om omdannelse. Fristen for tegning af den rettede emission mod fonden, vil ligge på et tidspunkt efter, garantierne har taget stilling til, om de vil ombytte deres garantikapital til aktier, indløses eller lade garantikapitalen indestå i 5 år.

En sådan løsning vil betyde, at Østjydsk Bank får mulighed for efter beslutningerne om omdannelse er truffet, at afvente garanternes beslutning. Østjydsk Bank kan således konstatere, om en tilstrækkelig andel af garantikapitalen vælger at omdanne deres garantier til aktier, inden pengeinstituttet vælger at tegne den af Østjydsk Bank besluttede kapitalforhøjelse.

Såfremt Østjydsk Bank konstaterer, at der ikke er den tilstrækkelige garantikapital, kan Østjydsk Bank undlade at tegne kapitalforhøjelsen. Beslutningen om opkøbet vil herefter ikke kunne registreres i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, da den er truffet i sammenhæng med den rettede emission, som ikke blev tegnet indenfor tegningsfristen og derfor heller ikke vil kunne registreres.

³² <http://www.finanstilsynet.dk/da/Regler-og-praksis/Afgoerelser/2010/FIL-207-210-Fortolkning-om-omdannelse.aspx>

12.2.3 Etablering af Fonden for sparekassen Østjylland

Ved sammenlægningen efter fondsmodellen, stiftes der en fond for det ophørende selskab, der i dette tilfælde er Sparekassen Østjylland. Grundkapitalen i den nye fond svarer således til egenkapitalen i den omdannede sparekasse med fradrag af garantkapitalen, som blev omtalt ovenfor. Fondens grundkapital vil derfor jf. Sparekassen Østjyllands regnskab for 2010 ekskl. garantkapital være kr. 228.896.000 og vil opfylde kravene i Lov om erhvervsdrivende fonde § 9 stk. 1.

Fondens primære formål vil være, at videreføre Sparekassen Østjyllands virksomhed gennem Østjydsk Bank, således banken vil fremstå som et konkurrencedygtigt og velkonsolideret pengeinstitut. På samme måde kan fondens formål være at uddele midler til nyttige og velgørende formål i Sparekassen Østjyllands tidligere forretningsområde.

12.2.4 Garanterne

Ifølge Sparekassen Østjyllands egenkapital, indgår der garantkapital for 265.422.000 kr. Jf. det tidligere beskrevne, skal Østjydsk Bank betale dette beløb enten kontant eller ved ombytning til aktier med samme værdi til garanterne.

12.3 Østjydsk Banks opkøb af Sparekassen Østjylland

En grund til, at Østjydsk Bank vil være interesseret i at afregne betalingen af sparekassen med aktier, er, at et stort opkøb i deres aktier af en aktør højst sandsynligt vil resultere i en styrket værdi af deres aktiekurs. Som de fleste andre banker, har også Østjydsk Bank oplevet et fald i deres aktiekurs jf. figuren nedenfor.

Figur: 24³³

³³ [http://trader.borsen.dk/borsendk/site/miniweb/stockpop.page. \(2 års oversigt\)](http://trader.borsen.dk/borsendk/site/miniweb/stockpop.page. (2 års oversigt))

Med baggrund i den konklusion, foretages betalingen ved ombytning i aktier til fonden for Sparekassen Østjylland. Dette fremgår af den nye balance for Ny Østjydsk bank i senere afsnit.

Garanterne i Sparekassen Østjylland skal tilbydes efter eget valg enten en ombytning til markedskurs af deres garantbeviser til aktier i Østjydsk Bank eller kontant indløsning af garantikapitalen. Garanterne vil i kraft af det nye medejerskab stille kapital til rådighed og få adgang til den værdistigning som Østjydsk Bank fremadrettet kan frembringe. Dette kan ske enten i form af udbytte eller i form af kursstigninger.

Ved sammenlægningen mellem de to pengeinstitutter bliver garanterne tilbudt, at ombytte garantikapital til et helt antal aktier i Østjydsk Bank. Østjydsk Bank aktien er d.d. angivet til en kursværdi på 320. Gør man sådan, at værdierne byttes krone for krone, vil garanterne modtage ca. 3 aktier for kr. 1.000 garantikapital. Østjydsk Bank kan dog vælge at garanterne bliver tilbudt 4 stk. Østjydsk Bank aktier for hver kr. 1.000 garantikapital, svarende til kurs på 250 pr. aktie. Østjydsk Bank kan vælge som ovenfor, at ombytte flere aktier end værdien af kr. 1.000 og dermed illustrere goodwillbetalingen for at garanterne bliver aktionærer. Kursen skal være attraktiv for at sikre, at så mange af Sparekassen Østjyllands garanter tegner aktier i Østjydsk Bank.

Troen på at garanterne er interesseret i aktieudvidelse vil forhåbentlig smitte af på kursen og dermed have betydning for Østjydsk Banks eksisterende aktionærer.

Det antages i opgaven, at alle garanterne vil være interesseret i en konvertering af deres garantbeviser til aktier i Ny Østjydsk Bank, der er medregnet i den senere samlede balance. I balancen er betalingen til kurs pari for garantkapitalen, altså svarende til de 265.422.000 kr.

12.3.1 Kapitaludvidelse

Aktierne til betalingen af sparekassen kan komme fra bankens egenbeholdning eller kan blive fremskaffet ved den tidligere omtalte aktieemission.

Østjydsk Banks egenbeholdning af aktier er ikke tilstrækkelig stor til at kunne honorere ombytning af garantikapital for Sparekassen Østjyllands garanter og herunder heller ikke betalingen af aktier til den nye fond. Fondens betaling vil være kr. 228.896.000. I forbindelse med sammenlægningen er det derfor nødvendigt for Østjydsk Bank, at foretage en kapitaludvidelse i form af en aktieemission, for at kunne honorere ombytningen af garantikapital til Østjydsk Bank aktier.

12.3.2 Prisen

Ved betaling af aktier for Sparekassen Østjylland skal det vurderes, hvilken pris aktierne bør have. Prisen for Sparekassen Østjylland vil til enhver tid være udtryk for en forhandling mellem køber og sælger, og i dette tilfælde mellem Østjydsk Bank og bestyrelsen i Sparekassen Østjylland.

Et redskab til fastsættelse af prisen kunne være pengeinstituttets Kurs/Indre værdi.

Kurs/Indre værdi er kursen på selskabets aktier sat i forhold til egenkapitalen pr. aktie. Et finansielt nøgletal der anvendes til at sammenligne et selskabs bogførte værdi (egenkapital) i forhold til dets markedsværdi. Bogført værdi er et regnskabsbegreb der angiver andelen af selskabet der holdes af aktionærene (egenkapital). Tallet er således udtryk for, hvor meget investor betaler for 1 kroners egenkapital. Nøgletallet giver en idé om en investor betaler for meget, for hvad der ville være tilbage hvis selskabet gik konkurs med det samme.

Hvis K/I er mere end én, så vurderer aktiemarkedet, at virksomhedens aktier er mere værd end virksomhedens egenkapital. Det kan for eksempel skyldes, at der er forventninger om skjulte værdier i virksomheden eller forventninger om bedre resultater i fremtiden. Et højt K/I-tal udtrykker, at markedet nærer stor tillid til, at selskabet vil have høj vækst og/eller fortsat vil præstere gode økonomiske resultater.³⁴

Østjydsk Banks k/I er 0,41 i 2010, hvilket vil sige, at investorerne betaler 1 kr. for 0,41 kr. egenkapital.

Prisen afhænger dog også af andre forhold såsom:

- Konjunktoren
- Sparekassens omdømme
- Graden af privatkundeinvolvering
- Sparekassens økonomiske resultater og
- Risici

Prisen pt., hvor vi befinder os, i en lavkonjunktur, vil være væsentlig lavere end for ganske få år siden. Det skyldes de udfordringer og den konkurrencesituation som bankerne møder i dag og vil møde i fremtiden.

³⁴ www.shareholders.dk

Ikke mindst usikkerheden omkring funding situation kan være medvirkende til, at Sparekassen Østjylland er mere åbne overfor opkøb.

Sparekassernes omdømme fik generelt image tab i perioden med stop for indløsning af garantbeviser. Dette har bl.a. betyder en større tilbageholdenhed i forhold til placering af penge i garantbeviser. Det har også betydet, at nogle garanter har valgt at lave alternative investeringer. Dette må helt afgjort betyde, at prisen på sparekasser har været faldende gennem de seneste 3 år.

Generelt har sammensætningen af kunder også betydning for prisen af Sparekassen Østjylland. Desto større grad af privatkundeinvolvering desto højere er prisen for Sparekassen, da disse er meget attraktive som kunder, fordi det giver bankerne en stor og bred risikospredning. Det vil sige, at Sparekassen Østjyllands kundesammensætning har betydning for prisen på sparekassen.

Prisen for Sparekassen påvirkes yderligere af Sparekassens økonomiske resultater. Sparekassen Østjylland har været påvirket af den seneste tids lavkonjunkturer og indtjeningen er derfor i særdeleshed blevet påvirket negativt og der har været større tab på nedskrivninger på udlån og værdipapirer. Prisen afhænger på den måde også af, om det er et akut behov for Sparekassens side, at de bliver opkøbt, eller om de selv mener, at der kan rettes op på deres økonomiske udfordringer.

Enhver investeringsbeslutning indebærer risici af både finansiel og kommerciel art. Sådanne risici omfatter Sparekassens generelle risici, kreditrisici vedrørende almindelige udlån- og tilgodehavender, markedsrisici, herunder konkurrencerisici, risici forbundet med samarbejdsaftaler, renterisici, aktierisici, likviditetsrisici, ejendomsrisici, risici forbundet med love og regler mv.

Efter en vurdering af, hvilke forhold der vil have indflydelse på prisen, vil prisen i denne opgave blive sat til markedskursen på 320 med baggrund i Østjydsk Banks k/i der er mindre end 1, men samtidig også Sparekassen Østjyllands negative resultater, der taler imod at sætte prisen ned.

Efter beskrivelse af de forhold der har indflydelse på prisen samt et tilnærmelsesvis bud på den reelle pris på Sparekassen, er det tid til at se på hvilke muligheder Østjydsk Bank har, for at gennemføre handlen.

12.4 Delkonklusion

Østjydsk Bank vil have gode muligheder for at forøge sit markedsgrundlag, idet banken filialmæssigt vil blive en større bank. Der er på nuværende tidspunkt kun 2 afdelinger der lapper over hinanden,

hvilket er i Skanderborg og Horsens. Få afdelinger lukker ned og den kompetente arbejdskraft samles i de resterende afdelinger, hvorimod nogle medarbejdere i stabsfunktioner afskediges.

I forbindelse med at Østjysk Bank opkøber Sparekassen Østjylland, benytter Sparekassen fondsmodellen, idet Østjysk Bank overtager alle aktiver og passiver i Sparekassen Østjylland, mens der i stedet kommer en fond, der fortsat plejer sparekassens interesser.

I forbindelse med betalingen af Sparekassen, er det en fordel for Østjysk Bank, at dette sker i form af aktier eller en aftale omkring køb af aktier for købesummen i Østjysk Bank, idet en sådan aftale formentligt vil påvirke aktiekursen i en positiv retning, hvilket vil være en fordel for de eksisterende aktionærer. Ulempen for fonden er dog, at der hvis der ikke udbetales udbytte til aktionærerne, hvilket man har valgt ikke at gøre for år 2011, har fonden derfor ikke en likviditet at disponere over. Det er antaget at alle garanter ønsker at omdanne deres garantkapital til aktiekapital, da risikoen ved at placere pengene på denne måde er den samme.

Prisen på aktierne for garanterne og fonden er sat til 320, der er markedskursen. Det er markedet der bestemmer kursen, selvom K/I fortæller os noget andet.

Da Østjysk Bank ikke har aktiekapitalen til betalingen, skal der ske en kapitaludvidelse. Kapitaludvidelsen kan ses i det efterfølgende afsnit i Ny Østjysk Banks balance.

13. Ny Østjydsk Bank

13.1 Resultatopgørelse 2010

Nedenfor ses den nye resultatopgørelse med den primære besparelse i form af reduktion i lønudgifterne.

Figur: 25

(i 1.000 kr)	Østjydsk Bank	Sparekassen Østjylland	Ny Østjydsk Bank
Renteindtægter	361.406	334.023	695.429
Renteudgifter	126.280	147.571	273.851
Nettorenteindtægter	235.126	186.452	421.578
Udbytte af aktier mv.	805	1.071	1.876
Gebyr og prov.indtægt	61.753	86.141	147.894
Afgivne gebyrindtæg	3.168	4.864	8.032
Netto indtægter	294.516	268.800	579.380
Kursreguleringer	33.177	24.267	57.444
Andre driftsindtægter	177	5.449	5.626
Personale/adm.udgifter	142.419	197.555	299.974*
Af/nedskrivninger	4.815	4.204	9019
Andre driftsudgifter	21.600	20.773	39.373*
Nedskriv. på udlån og tilgodehavender	143.670	70.480	214.150
Res.af kapitalandele	-1.618	-17.224	-18.842
Resultat før skat	13.748	-11.720	60.092
Skat	4.828	1.371	20.332
Årets resultat	8.920	-13.091	39.385

Ovenfor ses den nye resultatopgørelse for Ny Østjydsk Bank.

På indtægtssiden skulle hele ideen om opkøb gerne slå igennem via større indtjening. Denne indtægtsstigning skulle opstå som en afledt effekt af de tidligere beskrevne synergier, der opstår ved sammenlægningen af Østjysk Bank og Sparekassen Østjylland

De primære indtægter i pengeinstitutter er rente- og gebyrindtægter. Indtægtsgrundlaget er derfor afhængigt af, at kunderne fortsat ønsker at gøre forretninger med det nye pengeinstitut fremover. Derfor er det også vigtigt, at kunderne ikke mærker en overgang fra Sparekassen Østjylland og Østjysk Bank ikke mærker en overgang. Som tidligere beskrevet bliver der ikke lagt op til, at opkøbet bygger på de store ændringer i filialstrukturen eller ændringer i medarbejderstaben i de lokale afdelinger. Dermed vil kunderne kunne komme i deres nuværende afdeling og blive serviceret af den samme rådgiver, blot under andet firmanavn for kunderne i Sparekassen Østjylland.

Nogle kunder vil dog, af forskellige årsager, ikke ønske at være kunde i det nye pengeinstitut. Nogle vil være ærgerlige over at Sparekassen opgiver selvstændigheden. Andre vil formodentlig have en frygt for, at det nye pengeinstitut bliver for stort, og dermed mister nærheden til den enkelte kunde og lokalsamfundet. Samlet set forventes kundeafgangen at være begrænset, hvorfor den ikke er indregnet i den samlede resultatopgørelse.

Den primære kilde, til et bedre resultat, er omkostningsbesparelser.

Den primære besparelse for Ny Østjysk Bank er i form af reduktion i lønudgifterne. De primære afskedigelser vil være stabsfunktioner, da de ellers vil få en dobbeltfunktion. Der vil derfor ske en væsentlig reduktion i lønudgifterne, da lønningerne typisk er høje. Der er sket en reduktion på personaleudgifterne på 11,77 %.

Det kan diskuteres om renteudgifterne vil blive reduceret i form af lavere funding omkostninger på pengemarkedet på grund af fusionen af de to pengeinstitutter, men dette er der ikke ændret på i denne resultatopgørelse.

Derudover efter nedlæggelsen af Sparekassens hovedsæde i Hammel, vil der være en mindre udgift i form af driftsudgifter til leje af bygningen. Der er dermed sket en besparelse på 2,5 mio. pr. år.

Som det fremgår af resultatopgørelsen for Ny Østjysk Bank, vil ændringerne, der er beskrevet ovenfor, betyde et resultat før skat på ca. 60 mio. kr. fra begyndelsen, hvilket er en væsentlig forbedring i forhold til de to pengeinstitutters resultater.

Denne sammenlægning viser hermed, at en ud fra de givne forudsætninger, at det samlede pengeinstitut vil kunne skabe et overskud sammen. Dette vil være til fordel for aktionærerne, da det vil være bevis på en sund fremdrift, der kan skabe større interesse for Ny Østjysk Banks aktie, og Ny Østjysk Bank kan med et overskud vælge om de vil betale udbytte til aktionærerne, måske ikke pt., men på sigt.

13.2 Balance for Ny Østjysk Bank

Der henvises til balancen for Ny Østjysk Bank i bilag 7.

I balancen vises der, at garantkapitalen er omlagt til aktiekapital. Aktiekapitalen er dermed udvidet.

Da renteindtægter, samt udgifter ikke er ændret i resultatopgørelsen, er der heller ikke i balancen ændret på ud - og indlån, selvom der formentlig ville ske en form for ændring.

I form af nedlæggelse af en enkelt filial for Østjysk Bank, vil der ske en ændring på domicilejendomme, den er dog ikke medregnet i den nye balance, da ejendommen først skal sælges og ikke vil få gennemslagskraft med det samme.

*Desuden kan det tydeligt ses, at den Ny Østjysk Bank vil få en styrket egenkapital. Aktiekapitalen udvides så garanterne i Sparekassen Østjylland kan få ombyttet til aktier og fonden får den tidligere omtalte andel i aktier også. Modsat på aktivsiden er pengene bogført under andre aktiver. Pengene kan bruges til at udvide udlån eller foretage andre investeringer.

I Sparekassen Østjylland var halvdelen af egenkapitalen garantkapital og det overførte overskud blev mindre og mindre de sidste par år og derfor har det en positiv betydning for især sparekassen, at egenkapitalen er styrket.

Den samlede balance bliver dermed også væsentlig styrket, herunder Ny Østjysk Banks egenkapital, der fremadrettet fortsat bør styrkes ved fortsættende overførte overskud.

14. Nøgletalsanalyse af Ny Østjysk Bank

14.1 Solvens

Solvens = basiskapital/risikovægtede poster

Figur: 26

År 2010	ØB	SØ	NY ØB
Basiskapital:	1.109.713	928.875	2.267.088
Vægtede poster:	6.263.017	5.772.784	12.035.801

Solvens	17,7 %	16,1 %	18,8 %
----------------	---------------	---------------	---------------

Ligger man basiskapitalen sammen for de to pengeinstitutter, hvoraf for sparekassens vedkommende allerede er inkluderet garantkapitalen, der omdannes til aktiekapital, vil deres samlede basiskapital udgøre t.kr. 2.038.588, hvilket giver dem en solvens på 16,94 %.

Sker der dog den tidligere omtalte kapitaludvidelse, vil egenkapitalen i Ny Østjydsk Bank forøges med den nye aktiekapital til fonden, og dermed forøges også basiskapitalen. Den nye basiskapital vil dermed udgøre 2.267.088. Det giver Ny Østjydsk Bank en solvens på 18,8 %. Men da pengene fra kapitaludvidelsen også vil blive brugt til investeringer og nyt udlån, vil solvensen ændre sig alt efter hvilken nedvægtning dette udlån vil få, det vil sige, at det afhænger af hvilken sikkerhed der opnås. I ovenstående er det med udgangspunkt i samme vægtning.

Solvensniveauet har for begge pengeinstitutter været stigende over de sidste år, men om et solvensniveau på henholdsvis 18,8 % for 2010 er tilfredsstillende, er svært at konkludere entydigt.

De mindre pengeinstitutter i gruppe 3 har typisk en højere solvens end de større banker. Gruppe 3 pengeinstitutternes solvens ligger fra 12 % og opefter³⁵. Gennemsnittet er ca. 18,5 %, hvilket betyder at Ny Østjydsk Bank ligger pænt omkring gennemsnittet. Dog sker der ikke en væsentlig forhøjelse af den nye banks solvens, som man måske kunne have ønsket sig, især på baggrund af Sparekassen Østjyllands store nedskrivninger på udlån. Desuden er grunden til de to pengeinstitutters øgede solvens adgangen til kapital gennem bankpakke II. Begge pengeinstitutter har lån der udløber, hvoraf de skal sikre sig anden adgang til funding inden da. Med den baggrund kunne det have været ønskeligt med en samlet højere solvens.

Ny Østjydsk Banks resultater og eksistensgrundlag kan påvirkes, hvis solvensprocenten reduceres eller vurderes som utilstrækkelig. Menes der, at solvensprocenten for Ny Østjydsk Bank er for lav, kan dette påføre banken øgede fundingomkostninger og begrænset adgang til kapitalmarkederne.

Eller hvis en kunde kommer i betydelige økonomiske vanskeligheder, misligholder sit engagement, eller hvis de afgivne sikkerheders værdi reduceres, kan det medføre en stigning i Bankens risikovægtede poster. Ydermere kan bl.a. øgede fundingomkostninger, eller lovgivningsmæssige ændringer medføre en forøgelse af de risikovægtede aktiver, og dermed potentielt reducere Bankens solvensprocent.

³⁵ www.fm.dk

Reduceres bankens solvensprocent, og er banken ikke i stand til at rejse yderligere kapital, kan Ny ØB blive nødsaget til at reducere udlån eller frasælge andre aktiver for at opfylde et eventuelt af Finanstilsynets fastsat individuelt solvenskrav. I yderste konsekvens kan dette betyde, at banken bliver overført til Finansiell Stabilitet A/S og/eller at bankvirksomheden må ophøre.

14.2 ICGR

ICGR er beregnet ud fra nedenstående.

Figur: 27

Årets resultat efter skat:	39.385
Egenkapital:	1.371.792
Aktiver:	13.490.766
Udbytte:	0,00

ICGR for de Ny ØB for 2010 år kan ses i det nedenstående.

Figur: 28

%	Østjydsk Bank	Sparekassen Østjylland	Ny ØB
2008	6,29	- 28,31	
2009	2,90	- 27,90	
2010	1,38	- 2,65	2,87 ³⁶

Ovenfor ses et overblik over de udregnede ICGR tal. Som tallet viser for Ny Østjydsk Bank er den nye banks ICGR højere end de to pengeinstitutters ICGR for 2010. Det skyldes bl.a. at egenkapitalen for det nye pengeinstitut er forbedret, samt de samlede aktiver er større. Årets resultat er samtidig også forbedret som vi så i den nye resultatopgørelse. Alt dette er med til at forbedre den nye banks ICGR. Det vil altså sige, at Ny ØB kan udlåne 2, 87 % uden at soliditeten ændres, hvilket er en væsentlig forbedring i forhold til de to pengeinstitutter hver for sig. At Ny ØB kan udlåne yderligere uden at det påvirker soliditeten betyder også, at der er udsigt til en mer' indtjening på renteindtægtssiden og dette er bestemt til gavn for aktionærerne.

³⁶ Bilag 8 eller $(1 / (1.371.792 / 13.490.766) \times (39.385 / 13.490.766) \times (39.385 - 0) / 37.759 = \underline{2,87 \%})$

14.3 WACC

WACC er som nævnt tidligere et udtryk for, hvad den enkelte bank betaler for fremskaffelse af kapital, herunder fremmedkapital og egenkapital. WACC er et vigtigt konkurrenceparameter, og er derfor også et meget nyttigt tal for pengeinstituttet at kende til.

Figur: 29

%	Østjydsk Bank	Sparekassen Østjylland	Ny ØB
2008	3,55	3,08	
2009	2,54	2,51	
2010	2,10	2,06	2,34 ³⁷

Ovenfor er vist et overblik over de to pengeinstitutters WACC, samt Ny Østjydsk Banks WACC. Først kan man konkludere, at Sparekassens WACC konstant, i de 3 år, har været lavere end Østjydsk Banks WACC.

Grunden til, at der er den forskel, at Sparekassen er finansieret med garantkapital som en væsentlig del af egenkapitalen. Denne kapital forrentes via en konto i pengeinstituttet og ”sidestilles” derved med fremmedkapital. Fremmedkapitalen er en væsentlig billigere finansieringskilde end egenkapitalen, hvorfor en større andel fremmedkapital som Sparekassen har, betyder at WACC bliver lavere. WACC kan blandt andet derfor ikke direkte sammenlignes, men bør i stedet sættes i forhold til markedsrenten. Dog kan det konkluderes, at de to pengeinstitutters udvikling i WACC har bevæget sig i samme retning.

Ovenfor viste tabel over de to bankers WACC og Ny Østjydsk Banks WACC viser den, at Ny Østjydsk Banks WACC er højere end de to eksisterendes WACC.

Dette billede er ikke retvisende. Dette skyldes, at garantkapitalen i den nye balance er konverteret til aktiekapital, og derved udgør en del af egenkapitalen. Denne konvertering ville betyde et fald i renteudgifterne, hvilket ikke er indregnet i den nye resultatopgørelse og dermed i formelen. På denne måde fremtræder udgiften til denne kapital dobbelt. Dog vil jeg have en forventning om, at når denne renteudgift er fratrasket, vil WACC for den nye organisation ligge et sted mellem de to eksisterende pengeinstitutter. WACC bliver altså større end Sparekassen Østjyllands er på nuværende tidspunkt, idet deres tidligere fremmedkapital bliver omlagt til egenkapital. Dog

³⁷ Se også bilag 8.

vurderes det, at den fremtidig funding situation betyder, at Ny Østjydsk Bank kan refinansiere sine eksisterende lån billigere, idet man på det tidspunkt er en større bank, som alt andet lige kan fremvise bedre resultater jf. resultatopgørelsen 2010 for Ny ØB.

Begge pengeinstitutter har indlånsunderskud, så de kan ikke dermed ikke finansiere sig med dens andens overskud, da der ikke er et sådant.

Målet for Ny Østjydsk bank er, at få WACC ned under cibor 3, der er på 1,25 % eller cibor 12, der er på 1,78 %. Pengeinstitutterne funder sig i 2010 over CIBOR 3, hvilket ikke er acceptabelt, idet alternativet er, at de i stedet kunne sælge sine aktiver, betale sin gæld og placere egenkapitalen til markedsrenten og derved undgå risikoen ved bankdrift.

Fundingen for Ny Østjydsk Bank er en væsentlig risiko for den nye bank.

Fundingmulighederne og særligt de langsigtede fundingmuligheder kan være begrænset i perioder med generel mangel på likviditet i markedet. Et illikvidt gældsmarked og dermed en øget rentemarginal medfører øgede fundingomkostninger for Ny Østjydsk Bank og i yderste konsekvens kan manglende funding betyde, at Ny Østjydsk Bank bliver ude af stand til at honorere sine forpligtelser. Østjydsk Bank har søgt at inddække sine finansieringsbehov via obligationsudstedelser under den Individuelle Statsgaranti og ved at skabe balance mellem indlån og udlån. Der er ingen garanti for, sådan et tiltag er tilstrækkelige til at dække behovet. Banken vil få et refinansieringsbehov i 2013, da statsgaranterede lån skal refinansieres i forhold til bankpakke II. Fortsat eller forøget turbulens på de globale finansielle markeder og manglende opbakning i forbindelse med refinansieringerne kan påvirke Bankens likviditet negativt og dermed afskære Ny Østjydsk Bank fra at indgå nye forretninger. Hvis der ikke er en forbedret kreditvillighed blandt kreditgivere, kan det have negativ indflydelse på Bankens evne til at refinansiere eller fremskaffe funding på acceptable vilkår.

Blandt andet har Østjydsk Bank kr. 403,2 mio. i supplerende kapital, der forfalder fra 2012 og frem. Såfremt der ikke sker en forbedring af markedet for efterstillet kapital, eller af Ny Østjydsk Banks driftsindtjening, ikke kan refinansiere disse lån, opstår der en fundingrisiko for Banken, som kan påvirke Bankens likviditet såvel som solvens.

Får Banken i fremtiden udfordringer med at refinansiere sine ansvarlige lån kan det få negative konsekvenser for Bankens finansielle situation og driftsmæssige resultater.

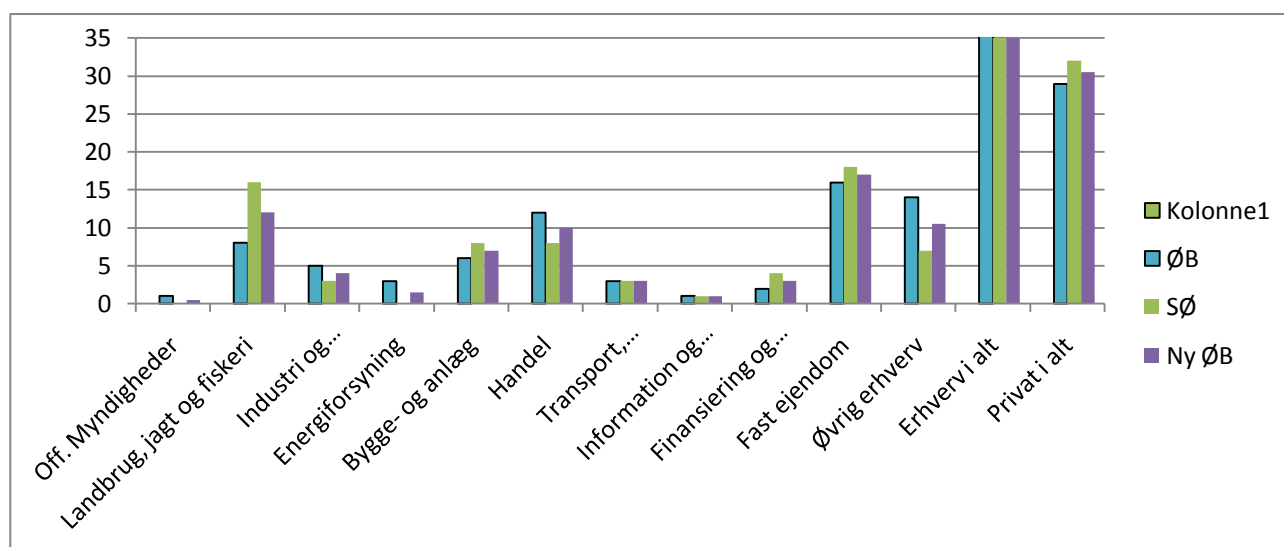
14.4 Indlån/udlån

Figur: 30

I 1000 kr.	ØB	SØ	Ny ØB
Indlån	3.591.642	3.739.620	7.331.262
Udlån	4.910.731	4.514.775	9.425.506
Indlåns underskud	- 1.319.089	- 775.135	- 2.094.244

Da begge pengeinstitutter i forvejen har indlånsunderskud, vil dette fortsat være sådan for Ny Østjysk Bank. I tidligere afsnit kunne det ses, at pengeinstitutternes største risici er på kreditrisikoen, altså deres udlån. Derfor er det også væsentligt at se, hvordan deres fremtidige eksponeringer af ovenstående udlån i de forskellige brancher bliver.

Figur: 31

En forringelse af kreditkvaliteten kan påvirke Ny Østjysk Banks resultat.

Der er risiko for, at betalingsforpligtelser ikke vil kunne inddrives på grund af debitorers manglende evne eller vilje til at betale til den aftalte tid. Negative ændringer i kreditkvaliteten af Ny Østjysk Banks engagementer, særligt vedrørende erhvervskunder, eller fald i værdien af de bagvedliggende sikkerheder, vil kunne forårsage yderligere nedskrivninger. I tilfælde af en forværring af de makroøkonomiske forhold i Danmark, eurolandene og den øvrige del af verden må dette forventes at have en negativ effekt på hele eller dele af Østjysk Banks forretninger, og kan få negative konsekvenser.

Både Østjysk Bank og Sparekassen Østjylland har en høj eksponering indenfor ejendomsbranchen. Jf. figuren ovenfor vil Ny Østjysk Bank yde lån til erhvervskunder indenfor ejendomsbranchen og få en samlet eksponering mod ejendomsbranchen på 17 % af sine samlede udlån og garantier. Herudover vil Ny Østjysk Bank yde lån til privates boligfinansiering.

Ejendomsmarkedet er fortsat præget af uro. Såfremt det bliver nødvendigt at tvangsrealisere ejendomme, så kan dette medføre tab i forhold til de foretagne nedskrivninger. Generel økonomisk nedgang, stigende arbejdsløshed, faldende huspriser, rentestigninger og/eller lavere udlånsvillighed blandt kreditgivere kan medføre større misligholdelse på engagementer med ejendomseksponering og reduceret værdi af sikkerheder og dermed få negative konsekvenser for Ny Østjysk Bank.

Grundet Bankernes geografiske placering i et område med meget landbrugserhverv, så er og vil de typisk være eksponeret mod landbrug. Ny Østjysk Bank har ultimo 2010 en samlet eksponering mod landbrug, jagt og fiskeri på 12 % af sine samlede udlån og garantier. Uden at have det store kendskab til denne branche, beskriver begge pengeinstitutter i deres Årsrapport 2010, at de yder lån til forskellige formål indenfor dette erhverv, såsom lån til markbrug, kvæg-, mælkeproducenter og svineproducenter, der dog må anses som værende en form for risikospredning. Landbruget er dog også afhængigt af mange faktorer, f.eks. prisudviklingen på henholdsvis foder og kød.

Ny Østjysk Bank vil yde lån til erhvervskunder indenfor handel og har en samlet eksponering mod branchen på 10 %. Stigende råvarepriser og økonomisk lavkonjunktur, kan betyde faldende omsætning og indtjening.

Både Østjysk Bank og Sparekassen Østjylland er højt eksponeret på de samme brancher, der vil kunne give Ny Østjysk Bank nogle udfordringer. Det bør være et mål for det nye samlede pengeinstitut, at få en højere eksponering på private kunder, der giver en større risikospredning.

14.5 Delkonklusion

Siden sommeren 2007 har det globale finansielle system gennemlevet en af de værste kredit- og likviditetsmæssige kriser nogensinde. Krisen har været kendetegnet af likviditetsmangel og efterfølgende økonomisk afmatning på tværs af de fleste brancher.

De samlede markedsforhold er fortsat ikke tilbage på niveauet fra før krisen. Der er således en række forhold der fortsat medfører en betydelig usikkerhed og der er ingen sikkerhed for, at likviditetsforhold i den finansielle sektor og makroforhold generelt ikke igen forværres.

Såfremt forholdene ikke forbedres kan det udløse, forværre eller forstærke en række af de ovennævnte risici såsom påvirkning af Ny Østjysk Banks kreditrisiko, større risiko for tab som følge af øget markedsrisiko, eller udfordringer omkring solvens og funding, og som samlet eller isoleret set, kan få negative konsekvenser for Ny Østjysk Banks finansielle situation og driftsmæssige resultater.

Foretages den endelige sammenlægning af de to pengeinstitutter, er det vigtigt for Ny Østjysk bank, at de sætter sig nogle mål for bankens primære risici, da disse risici kan have indflydelse på Ny Østjysk Banks fremtidige økonomiske udvikling, aktiviteter og resultater. Et mål kan bl.a. være, at udlån til erhvervskunder over en vis grænse, en grænse der bør skal være lavere end den begge pengeinstitutter arbejder ud fra, skal bevilges af bestyrelsen. Og at bestyrelsen endvidere modtager en månedlig rapportering over udviklingen af udlånet i banken.

Selvom pengeinstitutterne hver for sig, er af en ubetydelig størrelse, vil en fordel ved sammenlægningen alligevel være, at der er bedre mulighed for at imødegå de stigende krav til et moderne pengeinstitut og de lovmæssige regler der medfølger. Herudover vil pengeinstitutterne også kunne opnå bedre løsninger på arbejdsområder, som ikke behøver, bliver ”opfundet” i hvert pengeinstitut.

For Østjysk Bank er opkøbet et led i ønsket om fremtidig vækst til fordel for bankens aktionærer.

Væksten ser vi ske i resultatopgørelsen for Ny Østjysk Bank, hvor årets resultat forbedres væsentlig på baggrund af færre udgifter til personale og leje til bygninger, hvor der i filialerne kun arbejder 2-5 medarbejdere. Den samlede balance styrkes, idet der sker en kraftig udvikling af egenkapitalen på grund af den udvidede aktiekapital.

Ny Østjysk Banks solvens bliver forbedret en smule. En øget solvens er vigtig, idet begge pengeinstitutter har oplevet øget nedskrivningsbehov. ICGR bliver også forbedret for Ny Østjysk Bank i forhold til tidligere. Det skyldes et forbedret resultat, hvilket er til fordel for aktionærerne, idet ICGR viser, at banken kan øge deres udlån og dermed skabe vækst og indtjening. WACC kan ikke helt sammenlignes i forhold til de tidligere udregnede nøgletal på grund af ejerforskellen. Dog vurderes det, at den fremtidig funding situation betyder, at Ny Østjysk Bank kan refinansiere sine eksisterende lån billigere, idet banken på det tidspunkt er en større bank, som alt andet lige kan fremvise bedre resultater jf. resultatopgørelsen 2010 for Ny ØB. En billige finansiering vil også

være til fordel for aktionærerne, der vil kunne se frem til færre renteudgifter og dermed et større resultat på bundlinjen.

Den største risikofaktor for Ny Østjydsk Bank er kreditrisikoen. Begge banker har fastsat et solvensbehov over minimumskravet på 8 %, hvilket betyder, at begge har forventninger om tab der ligger udover det almindelige. Ny Østjydsk Bank er især eksponeret overfor ejendomsbranchen og landbrug, jagt og fiskeri. Ny Østjydsk Bank bør sikre en bedre risikospredning og blandt andet øge deres privatkundeandel. Kreditrisikoen kan have en meget stor negativ effekt på årets resultat, der har indflydelse på ICGR. Kreditrisikoen har endvidere indflydelse på, muligheden for at skaffe funding, der kan betyde en større WACC. Kan der ikke skaffes funding og dermed yderligere basiskapital til det udlån der vil komme, vil solvensen ligeledes blive påvirket. Kreditrisikoen vil derfor få meget stor betydning for, om sammenlægningen er en fordel. De to pengeinstitutter bør sikre, at solvensbehovet er sat korrekt og se på hvad fremtiden vil bringe pengeinstituttet. Inden sammenlægningen bør der være en gennemgående gennemgang af Sparekassens engagementer.

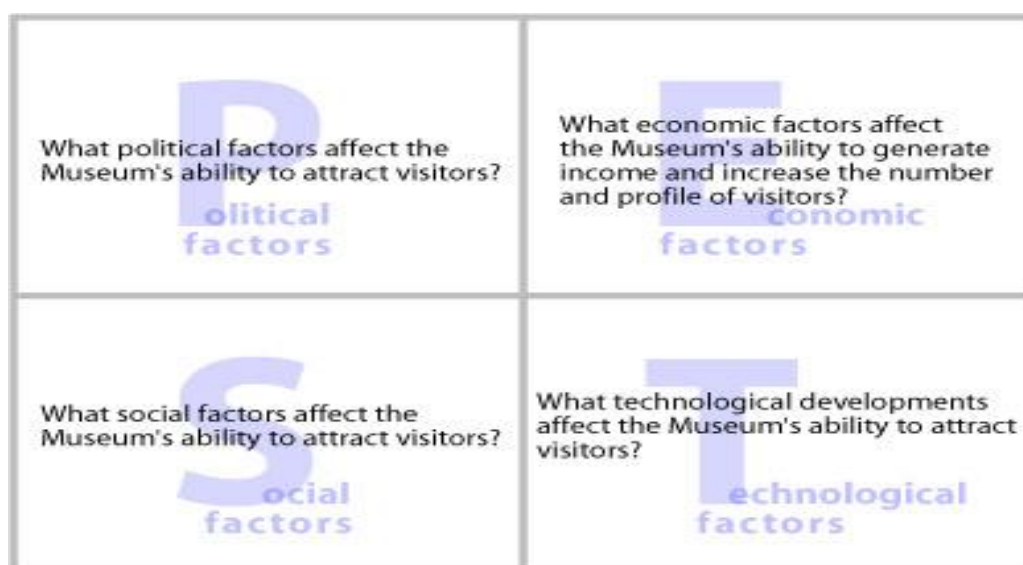
15. Ekstern analyse

15.1 PEST analyse

PEST analysen bruges til at beskrive og analysere Ny Østjydsk Banks eksterne forhold. PEST analysen er en analyse af faktorerne i bankens uafhængige omverden, det vil sige en omverdensanalyse. Modellen fremhæver muligheder og trusler i bankens eksterne forhold.

Analysen dækker over en analyse af følgende forhold:

Figur: 32

Figur: 33**Politiske forhold**

Lovgivningen i Danmark i forhold til pengeinstitutterne har en rigtig stor og vigtig rolle.

Danmark er medlem af EU, der forsøger at lave så mange ensartede love som muligt, der betyder at

POLITISKE FORHOLD	ØKONOMISKE FORHOLD
- - Lovgivning - Bankpakker - Statsgarantier - Likviditetslovkrav - Regnskabsmetoder - Certificering af medarbejderne - Basel II/III - Rente- og valutapolitik - EU - Skat	- - Den globale krise - Arbejdsløshed - Kvalificeret arbejdskraft - Deflation/inflation - Recession - Lønudvikling - Konjunktursving (BNP) - Huspriser - Renteudvikling - Forbrug/opsparing hos private - Kreditpolitik - Bankkrak - Konkurser
SOCIALE FORHOLD	TEKNOLOGISKE FORHOLD
- Miljøbevidsthed - Indkomstfordeling - Ligestilling - Uddannelsesniveau - Demografi - Mobilitet - Personalepleje - Arbejds miljø - Rådgiveransvar	- EDB systemer - IT-udvikling - Medier - Et samlet globalt marked - Produktudvikling - Netbank - Digital Banking (mobiltelefoner)

der løbende sker ændringer for de danske pengeinstitutter. Der har været meget stor fokus på pengeinstitutterne under finanskrisen og politikkerne forsøger konstant at komme med forslag til, hvordan de kan ændre og påvirke finansverdenen til det bedre. Pengeinstitutterne har stor indflydelse på den danske økonomi, og derfor er politik også en stor rolle i samme henseende.

Politikkerne og centralbankerne, har med forskellige parametre mulighed for at skrue på den økonomiske udvikling.

Der er blevet vedtaget bankpakker, der har haft stor indflydelse på pengeinstitutternes endelige resultat, da der netop har været store betalinger til disse. Der er og kommer flere og flere regler for hvordan og hvilke tal der skal offentliggøres i Årsrapporten og hvilke regnskabsmetoder der skal

bruges. Det stiller større og større krav til det enkelte pengeinstitut og betyder dermed, at det er vigtigt at pengeinstituttet er ”up to date” med disse løbende ændringer og har forståelsen af det. Det er derfor vigtigt med kvalificeret arbejdskraft.

Det politiske er derfor en udefrakommende faktor der spiller ind på det at drive pengeinstitut, der kan have stor betydning for deres overlevelse.

Økonomiske forhold

De økonomiske faktorer hænger meget sammen med de politiske faktorer, da politikkerne netop bruger deres ”magt” til at ændre på de økonomiske forhold. Dette kan være regulering af renten, kursmanipulation med Kronen i forhold til øvrige valutaer mv. Disse har stor indflydelse på landets bruttonationalprodukt samt de enkelte virksomheders import- og eksportmuligheder.

Arbejdsløsheden er stigende og i frygt for at miste sit arbejde og blive økonomisk trængte, har kunderne skruet betydeligt ned for forbruget og samtidigt lånes der ikke så meget ud hertil.

Kreditpolitikken har i nogle pengeinstitutter måtte ændre sig, idet der kom likviditetsmangel i markedet og de pengeinstitutter med større udlån end indlån har måttet ændre fokus hertil frem for udlånsvækst.

Huspriser steg voldsomt pga. større muligheder for køberne, såsom flekslån til lave renter og mulighed for afdragsfrihed. Boligboblen sprang og huspriserne faldt, hvilket betyder større økonomiske tab for kunder, der skal sælge deres ejendom og misligholdelse af engagementer i bankerne.

Amagerbanken er krakket, og for første gang i Danmark har kunderne mistet penge udover indlån på 750.000 kr. Dette har indflydelse på danske bankers rating i og udenfor Danmark, der vil betyde højere fundingomkostninger. Mange økonomiske forhold har og kan derfor også have stor indflydelse på Ny Østjysk Bank.

Sociale forhold

Sociale forhold der kan have betydning for at drive pengeinstitut er især arbejdsmiljø og uddannelsesniveau. Der er kommet krav om, at rådgivere skal være certificeret i MIFID reglerne. Og der arbejdes endvidere på yderligere krav om certificering i andre områder. I takt med at kravene til rådgivningen bliver større grundet EU krav og kundens forventninger, er der stor fokus på uddannelse i finanssektoren. Der skal derfor bruges mange ressourcer på Akademiuddannelsen, HD og interne kurser.

At have kvalificeret arbejdskraft betyder også, at man må give lidt for at få. Derfor tilbydes medarbejdere sundhedsforsikringer, fri telefon, internet og andre personalegoder.

Desuden er der visse krav til hvordan arbejdsmiljøet skal være på en virksomhed, om den er ergonomisk korrekt.

Der er desuden kommet stor fokus på miljøet i Danmark. De seneste år er der gået trend i at tænke miljørigtigt. Mindre papirprint ved at ændre elektroniske sagsange, lyset skal slukkes, når man ikke sidder på sin plads og computerskærmen ligeså.

Teknologiske forhold

Øget arbejdsomfang skaber større behov for en teknologisk udvikling, da denne skal effektivisere hverdagen. Den teknologiske udvikling har meget stor betydning for et pengeinstitut og der er i dag en kraftig udvikling, hvor det bare gælder om at kunne følge med konkurrenterne, da der konstant udvikles nye ideer, produkter og muligheder. Alle pengeinstitutter tilbyder i dag netbank, for det forventer kunderne. Digital banking er f.eks. applikationer til en Iphone mobiltelefon. De store pengeinstitutter udvikler hurtigt nye ideer til disse og der er fra de unge kunders side stor efterspørgsel på denne fleksibilitet de får ved at kunne gå og komme til deres penge lige meget hvor de er.

Medierne har også en stor rolle for en pengeinstituts omdømme. De danske pengeinstitutter har været i modvind, på baggrund af den store dækning af den finansielle krise. Der har også været pengeinstitutter i søgelyset i andre programmer, der fokuserer mere på de menneskelige fejl der har været fra enkelte rådgiveres side. Dette kan også have indflydelse på en banks omdømme.

15.2 Delkonklusion

Ny Østjysk Bank har mange udefrakommende trusler og muligheder.

Politiske forhold kan spille ind for Ny Østjysk Bank. Fordelen for de to pengeinstitutter ved at lægge sig sammen er, at de samler kompetencerne i forhold til de krav der stilles til offentliggørelse af Årsrapporten og regnskabsmetoder. Hvis et pengeinstitut ikke har styr på dette, mister det hurtigt tilliden til kreditgiverne, hvorfor de to pengeinstitutter med stor fordel kan slå sig sammen.

De økonomiske faktorer har en meget stor indflydelse på Ny Østjysk Banks videre forretningsgrundlag. Ændringer i renten kan have stor betydning for den nye banks store eksponering mod især ejendomsbranchen og sikkerheder i landbrugsjord.

En fortsat stigende arbejdsløshed vil også have indflydelse på Ny Østjysk Bank. En stigende arbejdsløshed kan have betydning for tilbagebetaling af lån. Det kan også have den modsatte betydning, at efterspørgslen efter lån til forbrug, bil, sommerhus mv. vil være faldende. Det vil altså få betydning for bankens indtjening og nedskrivninger.

Økonomiske ændringer, kan betyde en stramning af Ny Østjysk Banks kreditpolitik, der vil mindske udlån og skaffe mere indlån i stedet for at sikre likviditeten i banken.

Både Østjysk Bank og Sparekassen Østjylland har samme it-plattform. De har dermed ikke alene indflydelse på den teknologiske udvikling, men har mulighed for at komme med forslag hertil. Jo større pengeinstitut, jo større indflydelse. Det vil sige, at Ny Østjysk Bank vil tilsammen have større indflydelse på den teknologiske udvikling.

Der kan komme medieomtale ved sammenlægningen af de to pengeinstitutter, der vil have indflydelse på deres omdømme.

16. Konklusion

Vil det være en fordel for aktionærerne i Østjysk Bank at overtage Sparekassen Østjylland og hvorledes kan dette lade sig gøre?

Sparekassen Østjylland er som ordet antydte en sparekasse. Sparekasser er, som selvejende institutioner, afskåret fra at tilvejebringe risikovillig kapital ved at udstede aktier og konvertible obligationer. I stedet er de henvist til at fremskaffe den fornødne kapital gennem egenkonsolidering og udstedelse af garantibeviser.

Østjysk Bank, er som ordet antyder en bank. Banker er opbygget som aktieselskaber, hvor egenkapitalen ud over egen optjening består af indskudt aktiekapital. Disse aktier handles på Børsen og noteres med en kurs, der er blandt andet afhængig af bankens soliditet og forventninger til fremtidig indtjening. For at kunne tiltrække banken kapital skal aktionærerne tilfredsstilles gennem udbetaling af årligt udbytte samt løbende stigning i aktiernes kurs. Indtjening er dermed vigtig.

Bankers og sparekassers virksomhedsområde er ikke længere begrænset af lovgivningsmæssige barrierer, hvorfor Sparekassen Østjylland kan omdannes til at være et pengeinstitut. Det er antaget i opgaven, at alle garanter ønsker ombytning af deres garantkapital til aktiekapital i det nye

pengeinstitut. Der bliver dannet en fon i forbindelse med omdannelsen, der modtager aktier i Ny Østjydsk Bank som betaling.

Der er ingen tvivl om, at der er nogle synergier ved sammenlægning af to pengeinstitutter.

Den primære kilde, til et bedre resultat, er omkostningsbesparelser. Den primære besparelse for Ny Østjydsk Bank er i form af reduktion i lønudgifterne. De primære afskedigelser vil være stabsfunktioner, da de ellers vil få en dobbeltfunktion. Derudover efter nedlæggelsen af Sparekassens hovedsæde i Hammel, vil der være en mindre udgift i form af driftsudgifter til leje af bygningen.

Som det fremgår af resultatopgørelsen for Ny Østjydsk Bank, vil ændringerne, der er beskrevet ovenfor, betyde et resultat før skat på ca. 60 mio. kr. fra begyndelsen, hvilket er en væsentlig forbedring i forhold til de to pengeinstitutters resultater. Denne sammenlægning viser hermed, at ud fra de givne forudsætninger, at det samlede pengeinstitut vil kunne skabe et overskud sammen. Dette vil være til fordel for aktionærerne, da det vil være bevis på en sund fremdrift, der kan skabe større interesse for Ny Østjydsk Banks aktie, og Ny Østjydsk Bank kan med et overskud vælge om de vil betale udbytte til aktionærerne, måske ikke pt., men på sigt.

I balancen vises der, at garantkapitalen er omlagt til aktiekapital. Betalingen til fonden er yderligere foretaget i aktier. Der foretages en aktieemission til dette formål og Ny Østjydsk Bank får dermed en udvidet aktiekapital. Ny Østjydsk Bank vil få en styrket egenkapital, der fremadrettet fortsat bør styrkes ved fortsættende overførte overskud.

Den nye basiskapital vil udgør 2.267.088, der giver Ny Østjydsk Bank en solvens på 18,8 %. Menes der, at solvensprocenten for Ny Østjydsk Bank er for lav, kan dette påføre banken øgede fundingomkostninger og begrænset adgang til kapitalmarkederne.

Eller hvis en kunde kommer i betydelige økonomiske vanskeligheder, misligholder sit engagement, eller hvis de afgivne sikkerheders værdi reduceres, kan det medføre en stigning i Bankens risikovægtede poster. Ydermere kan bl.a. øgede fundingomkostninger, eller lovgivningsmæssige ændringer medføre en forøgelse af de risikovægtede aktiver, og dermed potentielt reducere Bankens solvensprocent. Reduceres bankens solvensprocent, og er banken ikke i stand til at rejse yderligere kapital, kan Ny ØB blive nødsaget til at reducere udlån eller frasælge andre aktiver for at opfylde et eventuelt af Finanstilsynets fastsat individuelt solvenskrav

Solvensen er dog en stigning i forhold til de tidligere pengeinstitutters solvens og dermed en forbedring. Samlet vil de to pengeinstitutter have en større solvens til at modstå fremtidige tab. Dette er en fordel for aktionærerne.

ICGR er også forbedret når man sammenlægger de to pengeinstitutter. Det skyldes bl.a. at egenkapitalen for det nye pengeinstitut er forbedret, samt de samlede aktiver er større. Årets resultat er samtidig også forbedret som kunne ses i den nye resultatopgørelse. Alt dette er med til at forbedre den nye banks ICGR. Det vil altså sige, at Ny ØB kan udlåne 2,87 % uden at soliditeten ændres, hvilket er en væsentlig forbedring i forhold til de to pengeinstitutter hver for sig. At Ny ØB kan udlåne yderligere uden at det påvirker soliditeten betyder også, at der er udsigt til en mer' indtjening på renteindtægtssiden og dette er bestemt til gavn for aktionærerne.

WACC's resultat for Ny Østjydsk bank i forhold til de to pengeinstitutter er ikke helt muligt at sammenligne, på grund af de to forskellige ejerforme. Det vigtigste for Ny Østjydsk Bank er, at skabe balance i ind - og udlån, der betyder, at de ikke er presset af, at skulle funde sig på pengemarkedet. Fundingmulighederne og særligt de langsigtede fundingmuligheder kan være begrænset i perioder med generel mangel på likviditet i markedet. Et illikvidt gældsmarked og dermed en øget rentemarginal medfører øgede fundingomkostninger for Banken og i yderste konsekvens kan manglende funding betyde, at Ny Østjydsk Bank bliver ude af stand til at honorere sine forpligtelser. Banken vil få et refinansieringsbehov i 2013, da statsgaranterede lån skal refinansieres i forhold til bankpakke II. Dog vurderes det, at den fremtidig funding situation betyder, at Ny Østjydsk Bank kan refinansiere sine eksisterende lån billigere, idet man på det tidspunkt er en større bank, som alt andet lige kan fremvise bedre resultater jf. resultatopgørelsen 2010 for Ny ØB. En billige finansiering vil også være til fordel for aktionærerne, der vil kunne se frem til færre renteudgifter og dermed et større resultat på bundlinien.

Den største risikofaktor for Ny Østjydsk Bank er kreditrisikoen. Begge banker har fastsat et solvensbehov over minimumskravet på 8 %, hvilket betyder, at begge har forventninger om tab der ligger udover det almindelige. Ny Østjydsk Bank er især eksponeret overfor ejendomsbranchen og landbrug, jagt og fiskeri. Ny Østjydsk Bank bør sikre en bedre risikospredning og blandt andet øge deres privatkundeandel. Kreditrisikoen kan have en meget stor negativ effekt på årets resultat, der har indflydelse på ICGR. Kreditrisikoen har endvidere indflydelse på, muligheden for at skaffe funding, der kan betyde en større WACC. Kan der ikke skaffes funding og dermed yderligere

basiskapital til det udlån der vil komme, vil solvensen ligeledes blive påvirket. Kreditrisikoen vil derfor få meget stor betydning for, om sammenlægningen er en fordel. De to pengeinstitutter bør sikre, at solvensbehovet er sat korrekt og se på hvad fremtiden vil bringe pengeinstituttet.

Udover bankernes eksisterende eksistensgrundlag, vil der også være eksterne faktorer der fremadrettet kan og vil spille ind for Ny Østjydsk Bank. De faktorer der spiller ind er, politiske og lovgivningsmæssige forhold, økonomiske forhold, sociale og teknologiske forhold. Lovgivningen har en stor rolle i forhold til pengeinstitutter i Danmark og Ny Østjydsk Bank har benyttet sig af de hjælpemidler den har fået rakt ud. Økonomiske faktorer kan have en betydning for Ny Østjydsk Banks kreditrisiko i form af stigende renter, faldende huspriser, lavere lønudbetalinger, mindre forbrug mv. Disse faktorer er meget vigtigt at have belyst inden sammenlægningen. Personalepleje og miljø er i forvejen faktorer som de to pengeinstitutter vægter højt og vil ikke umiddelbart blive den store udfordring for banken. Den teknologiske udvikling er også meget vigtig og sammen vil de få mere at skulle have sagt i det store hele.

Foretages den endelige sammenlægning af de to pengeinstitutter, er det vigtigt for Ny Østjydsk bank, at de sætter sig nogle mål for bankens primære risici, da disse risici kan have indflydelse på Ny Østjydsk Banks fremtidige økonomiske udvikling, aktiviteter og resultater. Et mål kan bl.a være, at udlån til erhvervskunder over en vis grænse, (en grænse der skal være lavere end den begge pengeinstitutter arbejder ud fra) skal bevilges af bestyrelsen. Og at bestyrelsen endvidere modtager en månedlig rapportering over udviklingen af udlånet i banken.

Med baggrund i økonomiske og den eksterne analyse, vil det alt i alt, på nuværende tidspunkt være en fordel for aktionærerne i Østjydsk Bank at overtage Sparekassen Østjylland.

Kildehenvisninger:

Årsrapporter:

Østjyds Bank 2008, 2009 og 2010

Sparekassen Østjylland 2009 og 2010

Risikorapporter for begge pengeinstitutter for 2010

Websider:

www.oejb.dk

www.sparkassenoej.dk

http://www.jak.dk/forening/blad99/a-forskellen_mellem_bank.htm

www.finansraadet.dk

www.wikipedia.dk

<http://www.totalbanken.dk/printerVenlig.asp?id=260>

<http://nationalbanken.statistikbank.dk/nbf/104107>

[http://trader.borsen.dk/borsendk/site/miniweb/stockpop.page. \(2 års oversigt\)](http://trader.borsen.dk/borsendk/site/miniweb/stockpop.page. (2 års oversigt))

www.shareholders.dk

www.fm.dk

Bøger:

Dansk bankvæsen af Cato Baldvinsson, Torben Bender og Flemming Rasmussen

Artikler:

<http://www.dr.dk/Nyheder/Penge/2008/12/08/120340.htm>

www.dr.dk: Bankpakke til 100 mia. kr. på plads

www.epn.dk: Statens hjælp bliver dyr for bankerne

Andet:

http://www.finansielstabilitet.dk/Images/PDFer/Dansk/Finansiel%20Stabilitet/Rapporter/Finansiel%20Stabilitet%20c3%85rsrapport%202009_meddelelse.pdf

<http://www.folketinget.dk/dokumenter/tingdok.aspx?samling/20081/lovforslag/1102/index.htm>
Lovforslaget og

www.finanstilsynet.dk

jf. Lov om finansiel virksomhed jf. lovbekendtgørelse nr. 793 og bekendtgørelse nr. 1470 af 17.

<http://www.fm.dk/FM/GamlePub/aktivejerskab/data/kap11app1.htm> (finansministeriet)

<http://www.skattemail.dk/jurvejil/display.asp?oId=104466&vId=203612&tId=S.D.1.11.3%20Sparekassers%20omdannelse%20til%20aktieselskaber%20-%20FUL%20A7%2014%20a>, Sparekassers

omdannelse til aktieselskaber - FUL § 14 a

<http://www.finanstilsynet.dk/da/Regler-og-praksis/Afgoerelser/2010/FIL-207-210-Fortolkning-om-omdannelse.aspx>

Exelregner fra <http://moodle.krull.dk>

BILAG 1**Østjyds Bank 2008**

dage	360					
Indkomst e						
skat	38,7					
Udbytte	0					
Renteudgifter	213,6	1				
Balance	5902,4					
Egenkapital	619,5	(Egenkapital OGSÅ ved sparekasser)				
Garantkapital	0					
Pulje						
(aktivside)	0					
Skattesats %	25					
Beta	1					
Risikofrirente%	4					
forventet						
rente%	8					
kd	0,040432338					
L	0,895042694					
Ke	0,08					
Venstre side	0,027141502					
Højre side	0,008396584					
WACC	3,55%					
		ERR	CR	RA	Calc	Calc2
			1	9,527684	0,006557	0,05 0,800388
ICGR	6,25%					
Ønsket ICGR%	5	Manglende BK	-7,725			

BILAG 2**Østjyds Bank 2009**

dage	360				
Indkomst e					
skat	18,3				
Udbytte	0				
Renteudgifter	140,4	1			
Balance	6133				
Egenkapital	632	(Egenkapital OGSÅ ved sparekasser)			
Garantkapital	0				
Pulje					
(aktivside)	0				

Skattesats %	25					
Beta	1					
Risikofrirente%	4					
forventet						
rente%	8					
kd	0,025522632					
L	0,896950921					
Ke	0,08					
Venstre side	0,017169411					
Højre side	0,008243926					
WACC	2,54%					
		ERR	CR	RA	Calc	Calc2
			1	9,704114	0,002984	0,05 1,726776
ICGR	2,90%					
Ønsket ICGR%	5	Manglende BK	13,3			

BILAG 3

Østjyds Bank 2010

dage	360	
Indkomst e		
skat	8,9	
Udbytte	0	
Renteudgifter	126,3	1
Balance	6978,9	
Egenkapital	648,5	(Egenkapital OGSÅ ved sparekasser)
Garantkapital	0	
Pulje		
(aktivside)	0	
Skattesats %	25	
Beta	1	
Risikofrirente%	4	
forventet		
rente%	8	
kd	0,019951346	
L	0,907077047	
Ke	0,08	
Venstre side	0,013573056	
Højre side	0,007433836	
WACC	2,10%	

		ERR	CR	RA	Calc	Calc2	
			1	10,7616	0,001275	0,05	3,643258
ICGR	1,37%						
Ønsket ICGR%	5	Manglende BK	23,525				

BILAG 4**Sparekassen Østjylland****2008****2008**

dage	360				
Indkomst e skat	-169				
Udbytte	0				
Renteudgifter	278,9			1	
Balance	7791,4				
Egenkapital	605,5	(Egenkapital OGSÅ ved sparekasser)			
Garantkapital	226,5				
Pulje (aktivside)	0				
Skattesats %	25				
Beta	1				
Risikofrirente%	4				
forventet rente%	8				
kd	0,03762614				
L	0,949900197				
Ke	0,08				
Venstre side	0,026805808				
Højre side	0,004007984				
WACC	3,08%				

		ERR	CR	RA	Calc	Calc2
			1	12,867713	0,0216906	-0,03
ICGR	-27,91%					-0,107
Ønsket ICGR%	3	Manglende BK	187,165			

BILAG 5**Sparekassen Østjylland****2008****2009**

dage	360
------	-----

Indkomst e skat	-135,2					
Udbytte	0					
Renteudgifter	204,6	1				
Balance	6918,9					
Egenkapital	484,7	(Egenkapital OGSÅ ved sparekasser)				
Garantkapital	240,9					
Pulje (aktivside)	0					
Skattesats %	25					
Beta	1					
Risikofrirente%	4					
forventet rente%	8					
kd	0,030651226					
L	0,963492063					
Ke	0,08					
Venstre side	0,02214916					
Højre side	0,002920635					
WACC	2,51%					
		ERR	CR	RA	Calc	Calc2
			1	14,2746	-0,01954	0,03 -0,10755
ICGR	-27,89%					
Ønsket ICGR%	3	Manglende BK	149,741			

BILAG 6

Sparekassen Østjylland

2008	2010
-------------	-------------

dage	360	
Indkomst e skat	-13	
Udbytte	0	
Renteudgifter	147,5	1
Balance	6282	
Egenkapital	494	(Egenkapital OGSÅ ved sparekasser)
Garantkapital	265	
Pulje (aktivside)	0	
Skattesats %	25	
Beta	1	
Risikofrirente%	4	
forventet rente%	8	
kd	0,024368082	
L	0,961941167	
Ke	0,08	

Venstre side	0,017580496						
Højre side	0,003044707						
WACC	2,06%						
		ERR	CR	RA	Calc	Calc2	
			1	12,7166	-0,00207	0,03	-1,14
ICGR	-2,63%						
Ønsket ICGR%	3	Manglende BK	27,82				

BILAG 7**Balance for Ny Østjydsk Bank****2010**

AKTIVER		PASSIVER	
(i 1000 kr.)			
Kassebeholdning	114.350	Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	1.230.359
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.964.087	Indlån og anden gæld	7.331.262
Udlån og andre tilgodehavender	9.425.506	Udstedte obligationer	1.940.632
Aktier mv.	384.549	Andre passiver	501.832
Obligationer til dagsværdi	973.420	Periodeafgræsningsposter	3.768
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	54.225	Midlertidigt overtagne forpligtelser	1.733
Grunder og bygninger i alt	78.493		
Investerings ejendomme, kr. 13.386		Gæld i alt	kr 11.009.586
Domicilejendomme, kr. 65.107			
		Hensatte forpligtelser	kr. 17.106,00
Øvrige matrielle aktiver	20.735	Efterstillede kapitalindskud	1.092.282
Udskudte skatteaktiver	75.450		
Midlertidigt overtagne aktiver	14.668	Aktiekapital	566.318
Andre aktiver	380.359	Opskrivningshenlæggelser	5.172
Periodeafgræsningsposter	4.924	Overført overskud	800.302
		Forslået udbytte	-
		Egenkapital	1.371.792
Samlede aktiver	kr 13.490.766	Samlede passiver	kr 13.490.766

Andre aktiver kr 151.463

BILAG 8

NY ØB 2010

dage	360	
Indkomst e skat	39,3	
Udbytte	0	
Renteudgifter	273,8	1
Balance	13490,7	
Egenkapital	1371,7	(Egenkapital OGSÅ ved sparekasser)
Garantkapital	0	
Pulje (aktivside)	0	
Skattesats %	25	
Beta	1	
Risikofrirente%	4	
forventet rente%	8	
kd	0,022592623	
L	0,898322548	
Ke	0,08	
Venstre side	0,015221597	
Højre side	0,008134196	
WACC	2,34%	

ERR	CR	RA	Calc	Calc2
	9,83502	0,00291		1,04709
	1	2	3	0,03
				9

ICGR 2,87%

Ønsket ICGR% 3 Manglende BK 1,851